

Lördag

Nya Åland 19 JANUARI 2008 NR 16 PRIS 1,20 €

Rösta på snyggaste målet 2007

SPORT. Nu kan du rösta på IFK Mariehamns snyggaste mål 2007. Kandidaterna presenteras på sportisdorna och där kan du även läsa hur du går tillväga. Det vinnande målet presenteras på Idrottsgalan den 26 januari. Du som röstar har chans att vinna fina priser. Vad sägs till exempel om ett VIP-paket till IFK:s första hemmamatch? Målen kan du se på Åland 24.

SIDAN 18

Eckerölinjen flaggar ut

Snuset är enda orsaken

NYHETER. M/S Eckerö flaggas ut till Sverige. Enda orsaken är att rederiet vill fortsätta sälja snus ombord.

De 113 personerna som jobbar på fartyget, till största delen ålänningar, erbjuds fortsatt anställning. I går befann sig Rederi ab Eckerös koncernchef **Björn Blomqvist** ombord för att informera de anställda.

– Det har varit ett tungt beslut att fatta. Därför har vi hållit ut så länge vi har kunnat, men nu gick det inte att vänta längre, säger han och syftar på den nya lagen som träder i kraft på måndag och som förbjuder andra än svenskflaggade fartyg att sälja snus ombord.

– Men vi tänker inte lägga oss platt

Foto: MALIN TILLSTRÖM

inför förbudet. Vi fortsätter att sälja snus ombord, men bara på svenskt vatten och på väg mot Sverige, inte i andra riktningen. Vi får se vad de övervakande myndigheterna säger.

Risken är stor att också Birka Paradise så småningom byter från åländsk till svensk flagga i aktern. För varje fartyg som flaggar ut minskar intäkterna för de åländska kommunerna eftersom de anställda i stället börjar betala skatt i någon kommun i Sverige, kanske Norrtälje, framöver.

Det kan bli rena dråpslaget mot Åland och i synnerhet mot skärgården.

SIDAN 4

För lite gymnastik i skolan

SPORT. Fysisk aktivitet minskar risken för övervikt och fetma. Samtidigt minskar antalet idrottstimmar på vissa håll och ungdomarna blir mer inaktiva.

I Kyrkby högstadium har eleverna två timmar gymnastik i veckan och skolan har bra möjligheter att ge lektioner i ämnet med kvalitet.

– Vi har otroliga förutsättningar med den här hallen och miljön runtomkring, säger gymnastiklärare **Pernilla Hjärne**.

SIDAN 19

Gymnastik skall vara roligt.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Liv och död i samma korridor

NYHETER. – Jag borde inte ha varit där med min sorg. Så säger en kvinna som blev inlagd på bb- och gynekologiska avdelningen på Ålands centralsjukhus efter att hon fått missfall.

– Det var tungt att ligga på samma avdelning som de nyblivna mammorna.

Birgitta Uotila, barnmorska och avdelningsskötare har förståelse för att det kan det kännas fel för kvinnor som fått missfall att vårdas tillsammans med nyförlösta mammor och barn.

– Men vad blir det kvar av vår avdelning om de gynekologiska patienterna flyttas?

SIDORNA 2-3

Sjölund missar hela våren

SPORT. IFK Mariehamns **Peter Sjölund** är skadad och missar förmodligen hela säsongsupptakten. Det är en sena ovanför ena knät som är trasig. Redan på måndag väntar operation och sedan en lång rehabilitering.

– Sjölund har en jättelång väg tillbaka, säger IFK:s klubbdirektör **Peter Mattsson**.

Även **Daniel Ahnström** har skadat ena knät och ska genomgå en tithålsoperation. Han beräknas vara tillbaka i mars.

SIDAN 19

Med van hand. Bra grepp och mjukt handlag krävs då man packar ägg. Margareta Löfman tillbringar många timmar per dag i packrummen som ligger i direkt anslutning till hönsburen. Från värpnästerna, inne hos hönsen, kommer äggen rullande längs ett 30 meter långt rullband. Foto: ERKKI SANTAMALA

Satsade på något "äggstra"

REPORTAGE. Tio år har gått sedan **Olle** och **Margareta Löfman** storsatsade på äggproduktion från frigående höns i Saltvik Långbergsöda.

Investeringen, som gick på just under en miljon mark, visade sig vara en bra satsning. Tio år se-

nare har produktionen växt till det dubbla, numera finns två stora hönsburen på gården och nästan 4.000 ägg produceras per dag när hönsen värper som allra bäst.

Äggpriset har varierat kraftigt under de senaste tio åren, men eftersom Löfmans både packar och

levererar själva har de inte berörts på samma sätt som andra äggproducenter.

– Men ifjol höjde vi faktiskt priset lite, det var första gången på alla år, berättar Margareta Löfman.

SIDAN 20

familjen

7

"Jag experimenterade med att krydda fiskpinnarna."

GÖTE WINÉ Fyller 40 år

kulturen

8

Torbjörn Eckerman hoppas på en nytändning för projektet Tunagården.

porträtt

10

"Det är mycket enklare om man bara kallar det Downs syndrom."

ERIK WEYAND

nöje

16

Patrik Simolin öppnar nya klubben iTech tillsammans med kompiserna **Johan Grönlund**.

Godmorgon!

Nya Åland

”Jag borde inte ha varit där

Då Malin var gravid i tionde veckan fick hon missfall. Hon lades in i på gynekologiska avdelningen på sjukhuset, samma avdelning som man föder barn på. Då hon åt lunch i det gemensamma samlingsrummet kom en lycklig, nybliven mamma från samma by som Malin och gratulerade Malin till hennes barn.

Malin kände att något inte stod rätt till och åkte in till akuten. Där slussades hon vidare till gynekologiska avdelningen där man kunde konstatera att fostret var dött.

– De gav mig en tablett för att driva ut allt. Det går så snabbt alltihop, ena sekunden tror man att man skall få barn och nästa sekund får man veta att man inte skall få det. Lika snabbt som det går då man får veta att man är gravid, lika snabbt är det borta. Allt var så jobbigt, chocken över att fostret inte levde och smärtan då livmodern drog ihop sig.

Även om Malin var i ett ganska

tidigt skede av graviditeten hade hon kommit långt i den mentala processen, hon hade vant sig vid tanken på att bli mamma och såg fram emot det.

– Det var tungt att ligga på samma avdelning som de nyblivna mammorna. Fysiskt var jag inte så dålig så sköterskorna ville att jag skulle röra på mig och äta mat med de andra i samlingsrummet. Det var tre nyblivna mammor med sina nyfödda barn, en höggravid kvinna och jag. Alla var i min ålder och skrattade och berättade högljutt sina förlossningsberättelser. Jag menar inte att de inte skall få göra det, för det skall de. Men jag kände att jag var på fel ställe, jag borde inte ha varit där med min sorg.

Senare samma dag stötte hon på en nybliven mamma från samma by.

– Hon kom fram och kramade mig och gratulerade mig, sa att hon inte vetat att jag var gravid. Jag försökte säga att jag inte var där för att jag fått barn, men hon fortsatte bara gratulera och prata om nyfödda barn.

Å ena sidan säger sig Malin förstå att det kan vara bra att få hjälp av barnmorskor som bättre förstår den psykiska problematiken med missfall, å andra sidan tycker hon att det är lite väl magstarkt att vakna upp till barnskrik det första man gör efter ett missfall.

– De som gör abort ligger ju också på samma avdelning. Det känns lite som om man velat fösa alla kvinnosjukdomar på samma avdelning för enkelhetens skull, inte för att hjälpa kvinnorna. På en annan avdelning skulle man vara bland andra sjuka. Ingen skulle förvänta sig att man skulle vara glad.

Några veckor efter missfallet var Malin tvungen att få en äggstock bortopererad. Än en gång lades hon in på gynekologiska avdelningen.

– Än en gång hände allt så snabbt. På en timme blev jag nersövd och opererad. Jag vaknade upp på gyn och jag har ju redan från förut dåliga minnen från den avdelningen. Det blev för mycket med både

sorgen över missfallet och äggstocken som opererades bort. Då jag vaknade efter operationen kände jag mig stympad, jag visste ju att chansen att jag skall kunna få barn hade minskat.

Personalen har, med Malins ord, hela tiden varit underbar. Ändå har upplevelserna på gynekologiska avdelningen varit tunga.

– Jag förstår inte varför alla måste ligga i samma korridor och äta i samma samlingsrum. Kunde man åtminstone ha skilda matsalar? Den sorg som jag har upplevt har jag inte fått ta i egen takt. Att höra barnskrik eller se nyfödda barn direkt efter att man förlorat en äggstock eller ett foster är för mycket för en chockad person att klara av. Det förvärrade min från början traumatiska upplevelse.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Fotnot: Malin heter egentligen något annat.

Birgitta Uotila, barnmorska:

Fröet till kvinnomottagning finns här

Visst kan det kännas fel för kvinnor som fått missfall att vårdas tillsammans med nyförlösta mammor och barn. Det har avdelningsskötare Birgitta Uotila full förståelse för.

– Men vad blir det kvar av vår avdelning om de gynekologiska patienterna flyttas?

Birgitta Uotila är barnmorska och har jobbat i många år på sjukhusets bb- och gynekologiska avdelning. Hon vet att det finns kvinnor, som i likhet med **Malin** i artikeln här invid, kan tycka att det är jobbigt att ligga inne på samma avdelning som kvinnor som just blivit mammor och höra skriken från deras barn när man själv fått missfall.

– Men det positiva med en avdelning som vår, med gynpatienter, gravida med komplikationer, födande kvinnor och nyblivna mammor, är att vi som jobbar här träffar patienterna i alla livsskedet. Vi vårdar kvinnor från vaggan till graven, brukar vi säga. Vi menar att det är vi barnmorskor som ska sköta kvinnovården, vi har kunskapen om kvinnokropp och graviditet, och när graviditeter inte går att fullborda så har vi kunskapen också om det.

Också själen

Vården omfattar inte bara kroppen, utan också själen.

Vid missfall erbjuds stödsamtal. Den som vill kan ta kontakt med en barnmorska man har fattat förtroende för och återkomma för samtal.

– För många är det jobbigt när den beräknade dagen för förlossningen kommer. Det finns inget hinder för att komma hit och prata också då. Vi berättar också om mentalvårdsbyrå, och om sjukhusets egna socialkuratorer.

Man försöker hålla bb- och gynpatienterna åtskilda så gott det går så att mammorna

En enhet. Barnmorskan Birgitta Uotila förstår dilemmat med att gynekologiska patienter och nyblivna mammor med bebisar delar avdelning och gemensamma utrymmen, men ser samtidigt fördelar med det. – Det är ju vi barnmorskor som har kunskap om kvinnokroppen, säger hon.

håller till i en egen korridor. Men att dagsalen är gemensam går det inte att göra något åt.

– Det vi kan göra är att erbjuda mat på rummet. Vi hade tidigare sittplatser i andra ändan av korridoren, men där finns numera mödrarådgivningen.

Preventivmedelsrådgivningen finns numera på gyn-polikliniken. Orsaken är – förstas – utrymmesbristen.

Därför finns det heller inga planer på skilda dagsalar framöver. Men också här kan man om man vill se något positivt.

– Det vi har här är ett frö till en kvinnomottagning som politikerna tidigare fattat beslut om men som inte har förverkligats. Det är bara utrymme som saknas. Personal och kunskap finns.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Fler aborter på Åland

I fjol gjordes 73 aborter på Åland – flest i landet vid sidan av Lappland per invånare räknat. Men siffran är ändå låg i internationellt perspektiv.

Det berättade Yle:s Internytt förra veckan. Nya Åland har kollat uppgiften med barnmorskan **Birgitta Uotila**.

Genomsnittet per år brukar ligga kring 60-66 aborter, berättar hon.

– Jag har ingen förklaring till att aborterna var fler i fjol. Personligen tror jag att aborterna är fler på Åland på grund av att vi har många som inte är bosatta på Åland men som är verksamma här. Vi har till exempel många skolor och säsongarbetsplatser. Livssituationen inverkar.

Trots skoltätheten är det inte så att flest aborter görs bland de unga kvinnorna.

– Vi för ingen åldersstatistik, men min uppfattning är att det

Samma dagsal. Utrymmesbristen har gjort att kvinnor som fått missfall äter i samma sal som mammorna som just fått barn. Vid behov serveras maten på rummet. På bilden plockar Mona-Lisa Brandt fram lunchen i dagsalen.

är främst kvinnor i åldern över 30 som gör abort. Så ser det ut också nationellt.

Aborter används ändå inte som preventivmedel.

– Preventivmedelsrådgivningen fungerar mycket bra på Åland. Det är bra att den är uppdelad i under 25 och över 25 år. Också skolhälsovården jobbar mycket med de här frågorna, säger hon. (ao)

Krock. Malin fick missfall och låg på samma avdelning som hög-

med min sorg”

**Pigga upp dig i vintermörkret
En enda dag räcker!**

**Teater och nöjen
för hela slanten.**

WILLIAMS

I Williams paket ingår alltid buss- och båtresa t/r med sjöfrukost.

Invited to Labero

Joe Labero bjuder på en oförglömlig show på Uppsala Konsert & Kongress. Närmare magin kommer du inte.

Avresa: 5/4, 1 dag. **Pris: 114 €/vuxen, barn u. 19 år 110 €.** I priset ingår även biljett till showen.

Swedish Game Fair

Mässan för jakt, fiske, hund, skytte och vilt-/fiskevård på Tullgarns slott.

Avresa: 24/5, 1 dag. **Pris: 65 €/person.** I priset ingår även entré till mässan.

ECKERÖ LINJEN

Buss och båt för 6,70 €!

Åk förmånligt till Stockholm eller Uppsala med Eckerö Linjen! Från Eckerö: båt + buss 6,70 €!

REA!

**Januarirea på
utvalda produkter
i taxfreeen ombord
på M/S Eckerö!**

Nöjeskryss

Fredagar och lördagar 17.30 från bussplan. Kryssning med à la carte och underhållning ombord.

Pris: 25 €/person. I priset ingår bussresa Mariehamn-Eckerö t/r, två rätters à la carte, samt underhållning ombord.

Turlista t.o.m. 24/4

Från Eckerö dagligen 13.30 och 18.30, fre-mån även 8.30.

Från Grisslehamn dagligen 10.00 och 15.00, tor-Sön även 20.00

Ej trafik 3-16/3.

Rederi ab Eckerö flaggar ut m/s Eckerö

”Vi hoppades in i det sista på en signal om en annan utväg”

I går kom det besked som många länge befarat: Snusförsäljningen är så viktig för Rederi ab Eckerö att man nu fattat beslutet om utflaggning till Sverige. De 113 anställda ombord erbjuds fortsatt anställning.

Rederiet gör ingen hemlighet av att det är snusförbudet som lett fram till beslutet.

Beslutet var tungt att fatta, säger koncernchef Björn Blomqvist.

– Därför har vi hållit ut så länge vi kunnat och hoppats på någon form av signal eller något tecken på att det finns andra möjligheter. Något sådant tecken har inte kommit.

Förbud från måndag

Snarare tvärtom. På måndag träder nämligen den lagändring i kraft som omöjliggör försäljning av snus på svenskt vatten för andra än svenskflaggade fartyg. Ändringen piskades fram av EU som hotade landskapet med miljonböter ifall man framhårdar i att tolka lagen som man gjort hittills.

I går på eftermiddagen var koncernchefen ombord på Eckerö för att informera personalen om utflaggningen.

– Jag känner att det finns en stor förståelse för att vi inte kan ha en så ojämlig konkurrens som det ju blir när andra får sälja snus men inte vi.

Det handlar om mycket pengar. I höstas satte Björn Blomqvist ett pris på snuset i en intervju i Nya Åland: Rederiet tjänar direkt ungefär en halv miljon euro per år på försäljningen, indirekt så mycket som upp till en miljon euro per år.

Frågor om avtal

Vad annat sa personalen?

– Det fanns en hel del frågor om de svenska avtalen, och mitt råd var att de ska höra med någon som jobbar om-

Tungt beslut. Beslutet om utflaggning var svårt att fatta, säger Björn Blomqvist. Bilden togs ombord på M/S Eckerö när hon sattes i trafik. Foto: JONAS EDSVIK

bord på svenskflaggade fartyg som Ålandsfärjan och Cinderella. De kan ge de bästa svaren.

Björn Blomqvist vet att utflaggningen innebär avbräck för den åländska samhällsökonomi. De anställda börjar betala skatt på sina löner i Sverige, något som direkt inverkar på kommunernas inkomster.

– Det gör ju beslutet ännu svårare att fatta. Men vi vill att alla ska behandlas lika i snusfrågan.

Fortsätter sälja

De anställda ville också veta hur de ska göra på måndag när lagen förbjuder snusförsäljning.

– Vi håller fast vid vår ståndpunkt att lagändringen som förbjuder snusförsäljningen inte hade varit nödvändig. Vi tycker fortfarande att svensk lag ska

gälla på svenskt vatten. Därför fortsätter vi sälja snus på svenskt vatten i riktning mot Sverige men inte i den andra riktningen. Vi får se vad de övervakande myndigheterna tänker göra. Men vi lägger oss inte platt!

I går aviserade rederiet samarbetsförhandlingar med sjöfackförbunden.

Förstår argumentet

Sjömansunionens Simo Zitting kände till utflaggningen när Nya Åland ringde upp i går.

– Det här handlar helt och hållet om snuset, och vad kan vi säga? Personligen förstår jag rederiets argument, dom kan ju inte stå och se på när andra fartyg under svensk flagg fortsätter sälja snus.

Samarbetsförhandlingarna kommer närmast att handla om personalens ställning.

– Men vad jag har förstått så kommer alla att erbjudas fortsatt jobb.

Simo Zitting oroas mycket över de arbetsplatser som går förlorade för den finländska flottan. Viking XPRS flaggar svenskt, och nu Eckerö – det betyder 500 sjöarbetsplatser färre i Finland på kort tid.

– Det är massor av arbetsplatser. Och främst är det de åländska kommunerna som blir lidande. Det här är ett verk av de grönas Heidi Hautala som inte såg till att Finland fick samma undantag som Sverige för snuset i EU-kommissionen. Kan man ta upp frågan i EU-parlamentet och kommissionen och fråga hur det är möjligt att svenska fartyg får sälja snus när inte finländska och åländska får det på samma vatten?

Utflaggningsprocessen väntas

ta mellan sex och tolv månader. Proceduren är omständlig – frågor som rör besättningen ska klaras ut, svenska myndigheter ska besiktiga fartyget, det ska registreras, en juridisk struktur ska byggas upp i Sverige. Norrtälje kommun blir antagligen den nya hemorten för fartyget.

Också Paradise?

Kommer Birka Paradise också att byta flagga från åländsk till svensk?

– Det är än så länge en fråga för Birka Paradise ledning och styrelse. Men också Birka Paradise har snusförsäljning ombord och tjänar pengar på försäljningen och drabbas av förbudet medan konkurrenten Cinderella är svenskflaggad och får fortsätta sälja snus.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Lantrådet Viveka Eriksson:

”Synnerligen beklagligt”

Ett synnerligen beklagligt beslut.

Så säger lantrådet Viveka Eriksson om Rederi ab Eckerös beslut att flagga ut M/S Eckerö till Sverige.

Beklagligt. Ett beklagligt beslut, säger lantrådet Viveka Eriksson.

men det togs bort för många år sedan. Jag ska också ta upp det i Nordiska rådet och i diskussioner med Astrid Thors och statsminister Matti Vanhanen, säger hon.

Utflaggningen inverkar negativt på kommunernas ekonomi, konstaterar hon. I första skedet får Eckerö ta smällen i form av uteblivna samfundsskatter, men också

andra kommuner drabbas.

Niklas Eriksson, kommundirektör i Föglö, befarar att skärgårdskommunerna är de som drabbas värst av de uteblivna skatteintäkterna när sjöarbetsplatserna flyttar utomlands.

– Många som jobbar på färjorna bor i skärgården. Det går ju väldigt bra att kombinera. Och trots att de sjöanställda får göra stora avdrag på sina inkomster så hör de ändå till kommunernas bästa skattebetalare eftersom de är relativt vävlönlade. Nu går pengarna i stället till den kommun i Sverige där fartyget registreras och den kommunen får intäkter utan att behöva ha några utgifter för sjukvård, skolor och annat.

ANNIKA ORRE

Till Sverige. M/S Eckerö byter till svensk flagga om ett halvt till ett år. Personalen erbjuds att följa med. Foto: ERKKI SANTAMALA

Snusförbud. Snusförbudet är orsaken till utflaggningsbeslutet. Men trots att lagen om totalt snusförsäljningsförbud träder i kraft på måndag på åländskregistrerade fartyg fortsätter Eckerölinjen att sälja på svenskt vatten, men bara på väg till Sverige.

Foto: MALIN TILLSTRÖM

Faksimil ur Nya Åland 22 september 2004.

Efterlyst greps efter flera år

Den åländska polisen grep på onsdagskvällen en man med svensk medborgarskap som varit efterlyst i Finland sedan september 2004.

Mannen, som efterlystes då han uteblev från en rättegång i Ålands tingsrätt, är anhållen och misstänkt för flera brott, bland annat grov stöld, grov misshandel, grovt rattfylleri och en rad narkotikabrott.

På fredagseftermiddagen hade mannen inte häktats.

Mannen är misstänkt för brott på Åland under perioden 2000-2002. I augusti 2002 råkade han ut för en allvarlig bilolycka och åkte då till Sverige för rehabilitering. Det var i Sverige som tingsrätten hittade mannen då han skulle kallas till rättegång, men sedan infann han sig alltså aldrig hos rätten. (ab)

Nu kan säljakt förbjudas i EU

LAGTINGET. Näringsminister Jan-Erik Mattsson (c) berättade i plenum i går att ett nytt EU-direktiv hotar den åländska säljakten.

– Den jakt vi har i form utav skydds jakt äventyras när man försöker förbjuda saluföring av sälprodukter.

Den 14 februari ska man lämna ett svar på ett initiativ från Storbritannien. (ak)

Något färre dagar kommande läsår

De tre kommande läsåren blir alla en eller två dagar kortare än de 188 skoldagar som ett läsår egentligen skall vara. Elevernas skolarbete fastställs av landskapsregeringen och antal skoldagar och lov påverkas av hur trettondagen, första maj och självständighetsdagen infaller. Höstterminen i år börjar måndagen den 18 augusti och avslutas fredagen den 19 december. Torsdagen den 16 oktober och fredagen den 17 oktober har eleverna höstlov.

Vårterminen 2009 börjar den 7 januari. Vinterlovet är vecka 8 eller från måndagen den 16 februari till fredagen den 20. I samband med Kristi himmelfärdshelgen blir det en lovtag den 22 maj. Vårterminen 2009 avslutas den 5 juni. (tt-s)

Skärgårdstjänst lockar många

Tre personer har sökt den lediganslagna tjänsten som verksamhetsledare inom föreningen Företagsam skärgård och tjänsten som projektledare har lockat sju sökande.

De som vill bli verksamhetsledare är Inger Nygård, Lumparland, Helena Udd-Ståhl, Mariehamn och Jan-Erik Berglund, Mariehamn.

Projektledartjänsten har sökts av Patrick Andersson, Brändö, Sonja Bäcksbacka, Brändö, Tom Grahn, Brändö, Lis Karlsson, Föglö, Erika Molinder, Sottunga, Tommi Pohjakallio, Nagu och Greta Storlund, Helsingfors.

Meningen är att beslutet om anställning skall fattas i slutet av månaden men vissa öppna frågor kring finansieringen kan leda till att beslutet fattas först senare. (tt-s)

Näringsministern angående golfbanan i Ämnäs "Det förs informella diskussioner"

LAGTING. Det förs informella diskussioner kring en golfbana i Godby Ämnäs. Det berättade näringsminister Jan-Erik Mattsson (c) under frågestunden i lagtinget i går.
– Några formella diskussioner har inte förts. Informella diskussioner har förts, ja.

Vid gårdagens frågestund i lagtinget hade ledamöterna chans att ställa frågor till ministrarna. För en månad sedan tog lagtinget beslut om golfbaneprojektet. **Johan Ehn** (fs) ville veta vad landskapsregeringen har gjort för att följa upp lagtingets beslut.

– Vi har fått i uppdrag att inleda förhandlingar med intresserade investerare och några sådana har ännu inte formellt dykt upp i röret, var det svar han fick.

Ehn menar att landskapsregeringen har ett ansvar att undersöka om det finns eventuella investerare som är intresserade och vill veta om regeringen aktivt har letat intressenter.

– Några formella diskussioner har inte förts. Informella diskussioner har förts, ja, avslöjade Mattsson då.

Näringsministern berättade också att dessa samtal kommer att fortsätta med förhoppningen att en golfbana ska komma till stånd med de investeringsstöd som lagtinget har beviljat.

Dubbla löner

Gun-Mari Lindholm (ob) frågade vad som gäller angående liberalernas lagtingsledamot **Olof Erlands** tjänstledighet med lön från jobbet som näringsavdelningschef.

– Förvaltningslagens första paragraf anger vem som har rätt att med lön eller utan lön vara tjänstledig. Rätten till tjänstledighet gäller inte den som är anställd som förvaltningschef, avdelningschef eller lagberedningschef. Om man inte kan vara tjänstledig så kan man säkert inte vara tjänstledig med lön. Så på vilka grunder löper då det ingångna avtalet som man har med

Frågestund i lagtinget. Ministrarna grillades av lagtingsledamöterna under en frågestund i går. Johan Ehn (ob) ville veta om landskapsregeringen arbetar aktivt för att söka intressenter till golfprojektet i Godby Ämnäs och fick svar av näringsminister Jan-Erik Mattsson.
Foto: JONAS EDSVIK

näringschef Olof Erland?

Näringsminister Jan-Erik Mattssons svar förorsakade en viss munterhet i lokalen.

– Det var kanske en något oväntad fråga fast den var förväntad men oväntad för min del.

Han förklarade sig dock strax med att frågan är ställd till fel person. Egentligen, menade han, har den med landskapets förvaltning att göra, och han har inte satt sig in i avgångsavtalet som upprättades med den tidigare regeringen.

– Jag hade tänkt att jag skulle ställa frågan till lantrådet men utav ärendets karaktär kommer säkert lantrådet att jäva sig när den här diskussionen kommer upp i landskapsregeringens plenium. Det är regeringen som ingått avtalet och då borde man också i den här regeringen veta vad som gäller, sade Lindholm med hänvisning till att lantrådet **Viveka Eriksson** (lib) är gift med Olof Erland.

Mattsson lovade att så snabbt som möjligt sätta sig

in i ärendet för att kunna informera vad som gäller.

Extra stöd

Danne Sundman (ob) riktade en fråga till finansminister **Mats Perämaa** (lib) angående extra stöd som beviljades av landskapsregeringen den 20 december förra året till tre kommuner. Finströms kommun erhöll 400.000 euro.

– Med vilka motiv har landskapsregeringen beviljat så mycket pengar åt en enskild kommun?, undrade Sundman.

Enligt Perämaa finns ett traditionsenligt sätt att göra bedömningen. Kommunerna riktas mot varandra enligt ett poängsystem med vissa nyckeltal. Hit hör bland annat skuldsättning och resultat från tidigare år. De tre kommuner som låg sämst till fick alltså stöd.

– Det här liknar närmast en situation där vi upplever partipolitisk korruption när två partier får styra en kommun i fördärvet och sedan i landskapsregeringen rädda sin egen situation genom att ge

extra stöd, menar Sundman, som också tycker att systemet är orättvist gentemot de kommuner som lyckats hålla i pengarna under året. Perämaa höll med angående det sista påståendet och sade att systemet är på väg bort.

Tärande del

Också **Barbro Sundback** (s) hade en fråga till finansministern. Hon hänvisade till landshövding **Peter Lindbäcks** och finansministeriets understatssekreterare **Juhani Turunens** rapport från i höstas som visar att Åland får 80 miljoner euro mer än man betalar i skatt.

– Är det bra att Åland är en tärande del av Finlands ekonomi?, frågade Sundback.

– Förstås är det inte bra om någon är en tärande del av någon annan. Men i skattefrågan måste man väga in många saker. Det är allmänt känt att Barbro Sundback har en större vilja till ett skatteövertagande än vad mitt parti har, kommenterade Perämaa.

Barbro Sundback framhöll att hon anser att det är oan-

ständigt att Åland, som den kanske rikaste regionen i landet, får så mycket pengar.

– Vi behöver alla pengar vi har för att säkerställa ålänningarnas välbefinnande, svarade finansministern.

Avfallshanteringen

Ytterligare en omdebatterad fråga väcktes av en lagtingsledamot.

– Avser man att överta Mise och sophanteringsansvaret?, frågade **Fredrik Karlström** (ob).

Han anser att det faktum att frågan står med i regeringsprogrammet förlamar processen. Miljöminister **Katrin Sjögren** (lib) uppdaterade lagtingsledamöterna om vad som händer i avfallsfrågan.

– Det kommer att komma alldeles klara och tydliga besked. Nästa vecka är jag kallad till Mises styrelse för att diskutera frågan och till handelskammaren för att diskutera producentansvaret.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Tredje tilläggsbudgeten för 2007:

Lagtinget omfattar finansutskottets betänkande

LAGTING. I går debatterades finansutskottets betänkande om den tredje tilläggsbudgeten för 2007. Utskottets ordförande **Torbjörn Eliasson** (c) riktade skarp kritik mot Ålandsdagens budgetöverskridning.

– Vi ser mycket allvarligt på det här, sade han och meddelade att utskottet ser fram emot att ta del av resultatet av den interna revisionen.

Diskussionen kom i mycket att utmynna i en debatt om den åländska jordbrukspolitiken. Utskottet meddelade att man stöder landskapsregeringens förslag om att utreda en skördeskadefond.

– Under hörandena och efter det diskuterade vi ett privat alternativ där man skulle kunna ha ett försäkringsbolag som hanterar de här frågorna och att landskapet ska gå in som garant och återförsäkrare. Det har visat sig att premierna i den här formen av försäkringar blir enormt höga. Det kommer inte att gå att åstadkomma en helprivat lösning av det här, konstaterade Eliasson.

Återbetalning

Finansutskottets ledamöter har varit eniga i de flesta frågor, utom hur stor del landskapet ska stå för när det gäller kommunernas återbetalning av felaktiga barnomsorgsav-

gifter, där **Danne Sundman** (ob) och **Göte Winé** (s) reserverade sig.

– Två ledamöter har delat in varsin reservation där båda vill att landskapet ska stå för 100 procent, redogjorde Eliasson.

I lagtinget röstade fs, lib och c för att ändringsförslaget skulle förkastas vilket också skedde.

Danne Sundman ville också att ett privat alternativ ska provas istället för att anslag ska sättas på ett lösdriestall för dikor i landskapets regi. Mot det röstade största delen av församlingen: s, lib och c.

Lagtinget omfattade således finansutskottets förslag.

ANNIKA KULLMAN

Lagtinget röstade om ladugårdsanslag. En majoritet av lagtinget vill att landskapet ska driva projektet med ett lösdriestall för dikor. Det står klart efter att lagtinget i går omfattade finansutskottets betänkande om den tredje tilläggsbudgeten för 2007. Den här kon bor på Östergårds djurhall.
Foto: JONAS EDSVIK

Åland24 på Smedsböle på onsdag

■ Från och med den onsdagen den 23 januari kommer Åland24 att sända nyheter och väder på Ålandskanalen varje vardag klockan 18.30, 19.30, 21.30, 22.30 och 23.30 med repris påföljande morgon klockan 06.30 och 07.30. Fredagens kvällsnyheter kommer även att gå i repris på lördag morgon. Nyheterna och vädret kommer att ses över hela Åland via Smedsböle, via MCA digitalt och IPTV. På IPTV kan nyheterna även ses när som helst on demand. Givetvis kan man även se inslagen på webben på www.aland24.ax.

Ursprungligen var sändningsstarten planerad till måndagen den 21 januari, men denna flyttas således fram två dagar. Orsaken till detta är att Åland24 satsar på kvaliteten och redaktionen sätter just nu de sista pusselbitarna på plats. (ab)

Harparnäs het fråga

■ **LAGTINGET.** När Ålandsdagens kostnader debatterades i lagtinget i går lyftes Harparnäs färjläge på Kökar fram som ytterligare ett exempel på budgetöverskridande som borde revideras.

– Det finns många exempel på när ekonomistyrning fallerat i landskapsförvaltningen, sade **Danne Sundman** (ob).

Färjläget budgeterade medel för 2007, 4.835.000 euro, har överskridits med 363.000 euro. Motiveringen är bland annat att det höga stålpriset höjt byggnadskostnaderna avsevärt.

– Det går inte att göra en sådan jämförelse, menar **Torsten Sundblom** (lib) och meddelade att det är höjda priser på stål som ligger bakom. (ak)

Nytt handikappråd har utsetts

■ Landskapsregeringen har nu utsett handikappråd för 2008-2009. Det består av **Monica Häggblom** (DUV), **Pia Grönsner** (Ålands hörsselförening), **Rolf Söderlund** (Ålands synskadade), **Ulf-Peter Westmark** (Ålands lungskadeförening), **Stefan Malmberg** (Reseda), **Viveka Landgärs** (Ålands invalider) och **Synnöve Jordas** (Ålands landskapsregering).

Projektledare **Marie Johansson** anlitas som sekreterare. Beslutet togs av hälsominister **Katrin Sjögren** vid enskild fördragning. (ak)

Ålandsfärjan ställs in

■ Viking Line ställer in Ålandsfärjans första tur i dag lördag.

– Eftersom det lovas storm ställer vi in åttaturen och returen från Kapellskär. Vad gäller turen klockan 16.00 avvaktar vi och ser hur vädret blir, meddelar informationsansvariga **Johanna Boijer-Svahnström**. (ml)

Flera körde utan bälte

■ Vid olika trafikkontroller påträffade polisen fyra fall där förare eller passagerare färdades i fordon utan att använda bilbältet, en trafikförseelse som ledde till ordningsbot.

Vid en av kontrollerna erappades även en förare med att köra ett obesiktigat fordon och fick därför strafforder, alltså böter som baserar sig på inkomsten. (ab)

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

HENRIK, HENRY, HENRIKA, HENRIETTA

Vi firar 1-15 år Gratulerar 60 år

Nadja Eriksson i Hammarland fyller 1 år i morgon, den 20 januari. Hon gratuleras av gummor och guffar.

JAN-ERIK MATTSSON

Namn: Jan-Erik Mattsson.

Född: den 19 januari 1948 ombord på segelfartyget Passat på resa i Indiska Oceanen.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: pensionerad maskinmästare.

Familj: hustrun Carita, barnen Emma, Edvard och Emil.

Intressen: jakt, fiske och stugliv.

Födelsedagen: han undanber sig uppvaktning och är bortrest.

Gratulerar 85 år

SARA JANSSON

Namn: Sara Jansson.

Född: den 26 januari 1923 i Jomala.

Bor: i Jomala Sviby.

Familj: änka efter Bengt Jansson, två barn med familjer.

Födelsedagen: eventuell uppvaktning undanbedes, firar inte.

Döda

ERLING ANDERSSON

Pensionerad lotsälldermanen Erling Erik Andersson från Mariehamn, avled den 15 januari 2008, 81 år gammal.

mal. Han var född den 18 maj 1926 i Lemland Järsö.

Ar 1943 for han till sjöss på Gustaf Eriksons Maria och småningom började han läsa vid dåvarande Navigationsskolan i Mariehamn. Efter styrmansexamen kom han så i lotsverkets tjänst, lotsyrket var väl förankrat i släkten så valet var mycket naturligt. Hans far var lots, liksom både farfar och morfar.

Han började som fyrvakt på Rödhavn ett par somrar, vintern däremellan jobbade han på Nyhamns lotsplats. Erling Andersson anställdes 1953 som lotslärling, varefter han blev lots och från 1970 fram till pensioneringen 1981 tjänstgjorde han som lotsällderman.

Mariehamns lotsstation på Kobba Klintar var hans arbetsplats till 1972 då Kobborna stängdes och lotsarna flyttades in till Mariehamn. Där tjänstgjorde han sedan fram till pensioneringen 1981.

När det vårades flyttade Erling Andersson alltid ut till sommarstället vid Langnäs på Järsö. Där vistades han hela sommarhalvåret, hade alltid något att pyssla med och trivdes nära naturen i sin barndomsmiljö.

Erling var glad och snäll som person, alltid vänlig och trevlig i umgänget med vänner och bekanta.

Närmast sörjande är barnen Marika och Lennart med familjer, sambo Els-May Nordlund, samt syster Elisabeth med make Fjalar.

ELSA STRANDGÅRD

Elsa Alvina Strandgård f Taklax, från Finström Godby, avled den 7 januari 2008, 97 år gammal. Hon var född den 1 november 1910 i Pörtom och var änka efter Valter Strandgård.

Närmast sörjande är barnen Bror och Inger med familjer i vilka ingår fem barnbarn och tre barnbarnsbarn.

JOHANNES LINDBLOM

Jordbrukaren Johannes William Lindblom från Geta Skinnarböle, avled den 16 januari 2008, 83 år gammal. Han var född den 13 september 1924 i samma by.

Johannes Lindblom äls-

kade platsen där han föddes och växte upp, där han hade sina rötter. Där fick han också sin utkomst från jordbruket på barndomsgården. Ett tag hade han mjölkkor men på 1970-talet gick han över till dikor och det fortsatte han med fram till sin pensionering.

Han hade ingen egen familj, men han var en uppskattad och minnesgod berättare om historien och mänskorna, för dem som fanns i hans närhet. Han delade också gärna med sig av sina kunskaper.

För Johannes Lindblom var omgivningen i hemknutarna vackrast. I början på 1940-talet försökte han sig på en bana till sjöss men återvände snart till gården Geta. Med undantag för någon enstaka utlandsresa, som en tripp till England 1984, höll han sig helst hemmavid.

Närmast sörjande är syskon och syskonbarn.

BRITA KOTTELIN

Brita Ingeborg Kottelin f Ekstrand, från Mariehamn, avled den 12 januari 2008, 87 år gammal. Hon var född den 13 november 1920 på Askö i Lemland Järsö och var sedan 1952 änka efter Karl Lorenz Kottelin.

Brita Kottelin var äldst i en syskonskara på tio och hon bodde med sin familj både på Björkö och Granholm innan hon lämnade hemmet för att arbeta i Mariehamn. På pensionat Gripen jobbade hon i unga år medan hon ännu bodde kvar hemma på Granholm.

Hon arbetade i hushållet både hos chefredaktör Julius Sundblom och lantrådet Carl Björkman, samt i glasdissen på Socis. Sedan jobbade hon sommartid i många år på pensionat Nord på Möckelö, ett tungt arbete med många gäster som skulle ha mat och service.

På vintrarna hade Brita Kottelin tjänst i Övernäs skolas bespisning. Hon varvade de både jobben länge, tills arbetet på skolan började avlönades även under sommarlovet. Innan dess var inte semester ens att tänka på. I skolbespisningen tjänstgjorde hon fram till sin pensionering.

Hon hade humor och ett gott humör, trots en många gånger tung arbetsbörda gruvade hon sig aldrig. Hon tyckte om att simma, lösa korsord och tittade gärna på sport i tv.

Närmast sörjande är sonen Stig med hustru Benita och sonen Mathias, samt sex syskon med familjer.

Gå ner i vikt

Mobiltel. 0457 0529 866

Telefonkatalog på nätet

www.nyan.ax

Kom ihåg

ABF: Kurs i "Föreningskunskap och mötesteknik", lördag 26.1 kl 10-ca: 15.00 i Blå Teatern Ålandsv. 55. Anmälningar direkt till Kurt Gustafsson tel 23 007.

ABF: Motionsgymnastiken pågår alla måndagar i Strandnäs skola (norra) kl.18.30. Kom och prova på!

Demensföreningen på Åland: Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndag 20.1 kl 17-19.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Obs den ändrade tiden! Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Frågor och nyansmål riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, 0457 548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax Välkommen!

Eckerö marthaförening: Månadsmöte tisdag 22.1 kl 13.00 i Ekergården. Gamla och nya medlemmar välkomna.

Folkdansarna på Åland: Vi börjar våra övningar inkommande söndag 20.1 kl 17.30 i Godby, Scoutstugan (infarten innan högstadiet om du kommer söderifrån från stan och kör inre vägen Alla välkomna! Har du anmält dig till Norge? Infoblad utkommer i veckan. Har du betalt medlemsavgiften och inte fått det så ska du höra av dig.

Folkhälsan i Finström: Motionsdansen börjar på Karl-Ers i Bjärström onsdag 23.1 kl 19.30. Alla hjärtligt välkomna.

Haraldsby marthaförening: Årsmöte hos Runa-Lisa Jansson måndag 21.1 kl. 19.00. Alla välkomna.

Kasteholmsnejdens dansare: Nybörjarkurs i bugg börjar söndag 20.1 kl 17-18.30 på Källbo skola i Godby (infart mitt emot Ål. Smådjursstation). Kursen omfattar 5 tillfällen och kostar 42 €/person. Instruktorer: Elisabeth och Harri. Anm. parvis till britt@aland.net. Singelanmälningar tas emot och paras ihop med andra anmälda

singlar. Alla dansintresserade på hela Åland välkomna!

Mariehamns Marthaförening: Styrelsemöte tisdag 22.1 kl 13.00 i Villa Carita.

Power Club & Teen SMART: "Måndagsklubben" fortsätter kl 18-21 på jämna veckor i ungdomsgården Tvärsan, 21.1 (v 4), 4.2 (v 6), 18.2, 3.3 (v 10), 17.3 (v 12), 14.4 (v 16), 28.4 (v 18), 12.5 (v 20).

Power Club & Teen SMART: Vårens resor, Skara Sommarland (Obs! familjeresa), Sydpoolen mm. Mer info, priser finns på hemsidan (www.aland.net/powerclub). Begränsat antal platser...

Vårt Hjärta/Strokegruppen: Välkommen på månadsträff måndag 21.1 kl 18.00 i Handicampen då vi ska samtala kring patienträttigheter tillsammans med landskapsregeringens klient- och patientombudsman Marina Karlsson. Kom också med du som är anhörig eller vän!

Vårt Hjärta: Vi har sedan en tid haft problem med vår hemsidas funktion, anmälan för nya medlemmar. Anmälningarna kommer inte fram som det är tänkt och saken åtgärdas. Du som har anmält dig via webben, hör också av dig till VL Annette Bergbo, tel 14 195, måndag och tisdag, övriga dagar tel 0457 524 3798.

ÅBSK: Alla välkomna att diskutera, ge förslag och ideér inför vårens kurser onsdag 23.1 kl 18.00 i klubbstugan.

Ålands kenneldistrikt: Ögonlysning och patellaudersökning arr. lördag 2.2. Anmälningar till: Lillevi Hagberg, tfn 328 530.

Ålands marthadistriks hemslöjdssektion: Möte måndag 21.1 kl 11.00 på kansliet.

Ålands vallhundsklubb: Vallkurs för Mia Söderdahl, sju kurstillfällen. Plats och tid bestäms tillsammans med deltagarna. Pris 40 euro/hund. Anmälan senast söndag 20.1 till Mia Söderdahl, tel. 0457-52 43 991. Bindande anmälan.

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen. Bortrest

Maisi Bengtz

DÖDA

Vår älskade

Daniel Alexander Eklund

* 8.4.1981
† 1.1.2008

Håller Dig i min famn
vagar Dig ömt
viskar sakta i Ditt öra
Älskade Danne vi ses igen
Mamma, Leif
Hanna och Nicolina

Du fattas oss
Martina, Tindra och Alexei

Jamma
Ove och Mervi

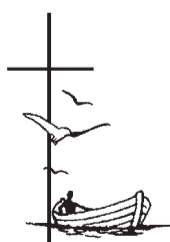
Släkt och vänner

Du finns för alltid i våra

Jordfästningen har
skett i stillhet.

Ni som vill hedra minnet av
Danne, kan göra det med
en inbetalning för
Alexeis framtid
660100-3668787

DÖDA

Vår käre

Erling Erik Andersson

*18.5.1926 + 15.1.2008

I ljust minne bevarad

Tyst och stilla har Du somnat
ögon slutits, handen domnat.
Du var trött behövde ro,
Nu Du funnit vilans bo.

Ditt minne har Du ristat
kärleksfullt i mitt hjärta
Mycket jag med Dig har mistat
tung är saknaden och smärtan

Marika och Rolf
Lennart och Maj

Els-May

Tack käre Morfar, Farfar för allt
Sov i ro

Dennis, Oskar och Gustaf

Jordfästningen äger rum lördag 26.1 kl. 13.00 i Mariehamns begravningskapell. Därefter minnesstund på pensionat Solhem vartill släkt och vänner vänligen inbjudes.

tusen tecken

Det finns fortfarande öppna landskap i kyrkoåret.

Advent, jul, påsk, pingst och allhelgona är likt hävdade hagmarker.

I tjugofem år har jag stått i predikstolen nästan varje söndag.

Nuförtiden sitter jag i kyrkbänken och tänker, vad utarmad mässan kan bli i predikans skugga. Det är som när gamla beteshagar växer igen. Ordsbogen tar över, artrikedomen försvinner, färgerna vitnar och ett fåtal överlevare blir kvar.

Ibland predikar man inte i mässan. Tystnaden ersätter förklaringar. Människor sitter i kyrkan och känner hur lovsången, med alla dess gränsöverskridande klanger, vibrerar i kroppen, hur

trosbekännelsen reser sig i sitt fulla trots och hur inkommande söndags evangelium då kan läsas med en ursprunglig upprorisk kraft:

"Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren."

Igenväxta hagmarker kan återfå sin skönhet.

Mässan sitt mysterium. Under ett predikofritt år.

Kent Danielsson
kent.danielsson@mac.com

Möten, motion och mys mitt i livet

Fakta/ Göte Wine 40 år

Namn: Bengt Göte Johannes Winé.
Född: den 19 januari 1968 i Mariehamn.
Bor: i Sund Björby, i mammas barndomshem.
Yrke: lagtingspolitiker, fältare.
Intressen: idrott, matlagning.
Familj: fru Sonja, sönerna Johannes, 4 år, och Alexander, snart 2.
Födelsedagen: kaffe pannan står på, på födelsedagen, det vill säga i dag, lördagen den 19 januari, i hemmet från klockan 14.00 till 02.00. Det blir eventuellt en sommarfest för bortflyttade och släkt bortifrån.

Han får en kopp svart kaffe och landar i fåtöljen, just kommen från ett möte med fältarna.

– Är det så här att vara gubbe – ja, då kan jag lika gärna fortsätta vara gubbe.

Göte Winé springer mellan möte, jobb och politik. Han springer bokstavligen. Jogging är hans nya fritidssyssla.

– Det är härligt att springa. Det har blivit ett behov nu.

Men allra bäst trivs han hemma i soffan med en liten pojke tätt tätt tryckt intill vardera sin sida.

Mellan möten

Det har redan varit fyra år i lagtinget för Göte Winé. Som socialdemokrat. Nu kom han in igen, som reserv under tiden **Camilla Gunell** är mammaledig. Han hade tänkt att sköta jobbet som Mariehamn stads fältarbetare vid sidan om under den här tiden, som kanske blir mindre än ett år lång. Men nu har han insett att det inte fungerar.

– Hela hösten bara sprang jag mellan möten. Fältarna har under de år jag varit borta börjat arbeta på ett lite annat sätt. De besöker skolor på dagtid i mycket större utsträckning.

Nu har han begärt tjänstledigt och hoppas kunna engagera sig i lagtingsarbetet med all kraft under tiden han är där.

Framåt s-grupp

Hur blev han sosse mitt i det borgerliga Åland? Sanning-

PRATSTUNDEN

Hittar smultronställen. Göte Winé fyller 40, yngre och till synes fräschare än på länge. Som lagtingsledamot, fältare, pappa och motionär lever livet som bäst just nu, som nybliven gubbe. Han har lärt sig hitta sina smultronställen, nämligen.

Foto: JONAS EDSVIK

en är att han aldrig funderade över partitillhörigheten.

– Pappa demonstrerade varje 1 maj och mamma var aktivt fackligt. Jag fick politiken med modersmjölken.

Men i Sund?

– Vi startade en lokal avdelning 2003. Vi var tre personer. Nu är vi fyra. Vi är en ung framåt grupp som träffas hemma hos varandra. Det är familjärt. Och roligt.

Händer massor

I politiken ser han inte annat än framsteg och positiva händelser. När andra gnäller om prat och tjat poängterar han resultatet.

– Wow!

Han riktigt tar sats:

– Under bara mina år i politiken har det hänt massor vad gäller narkotikapolitiken, vi har en ungdomsgård i Godby, vi får ett besökscentrum till Bomarsund – det skrev jag min allra första motion om – det utbildas förstahjälpare, det satsas på diabetesvården i form av en livsstilsuttagning.

Ser möjligheter

Det är förbättringarna för den enskilda människan han jobbar för.

– De sa så här: Göte Winé, pengar växer inte på trän. Nej, men jag är inte någon prestigemänniska och släp-

per man kraven ett tag så kan nya möjligheter dyka upp.

Öppen som en bok är han, lätt att få kontakt med. Det positiva tänkandet verkar ske automatiskt. Humöret är gott. Livet är bra.

Mysstunder

På frågan om han hinner med familjen blir svaret ett eftertryckligt JA.

– Allra bäst trivs jag hemma i soffan med mina pojkar på vardera sidan om mig. Vi kryper upp kropp mot kropp och ger varandra ömhet och värme bara. Då spinner jag som en katt. Där kan vi sitta och paja om varandra bara.

Man behöver inte läsa eller prata om något speciellt.

Johannes är i pappaåldern nu och i rockåldern, kan pappa berätta. Speciellt på helgerna tar han sig tid med barnen.

Viktminskning

Hemmavid trivs han också vid spisen.

– Det började med att jag experimenterade med att krydda fiskpinnarna. På den vägen är det.

Förnuftig kost och tillräckligt med motion är numera viktiga inslag i vardagen. För några år sedan var Göte Winé uppe i 140 kilo. 30 av dem är borta i dag.

– Det går lätt för idrotts- tränare att gå upp i vikt. När man tränar aktivt själv åter man mycket, när man står på bassängkanten och ropar åt simmarna går det inte åt lika många kalorier.

Han har testat allt inom idrotten – utom orientering.

– Jag var klorberoende ett tag. Jag simmade tio timmar i veckan.

Bra ork

Göte Winé gillar inte den diskriminering som han anser överviktiga utsätts för.

– Vi är inte dummare människor. Möjligen mer ödmjuka. Nu mår jag bra. Självkänslan växer när kilo- na försvinner. Och det bästa av allt är att jag har bättre ork att leka med killarna.

Han passar på att varna för ”Leif GW Persson-effekten” – att snabbt gå ner och snabbt gå upp igen.

– Man måste sätta upp mål som man tror på och hitta vägen dit.

Ett mål var att springa Kannonloppet. Det har han klarat av i dag. Nu väntar både halvmaran i Stockholm i maj och Lidingöloppet senare i sommar.

Livskunskap

Fältarjobbet inledde han 1993 och det har han hållit fast vid med undantag för ett år, då han drev Bollhalla med kompisen **Christoph Treier**. Tillsammans med honom kan det också kanske bli en bok småningom.

– Det handlar om vårt arbete med ungdomar och utgår i från det år vi höll i ämnet livskunskap för sjuorna i Strandskolan. Det handlar alltså om mental träning för tonåringar och mycket av det är lånat från idrottsvärlden, att lägga upp mål och koncentrera sig i pressade situationer och så vidare.

– Ungdomar är ärliga och härliga. Arbete med dem ger mig energi.

Så säger han något som antagligen kan betecknas som ett motto:

– Hur svart någonting än är, så gäller det att försöka hitta sina egna smultronställen.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
 kiki@nyan.ax
 tfn 528 451

Nyan rättar

Hallå där butiksägare Leena Lindqvist, vars hälsokostbutik Liv & lust ser lite annorlunda ut efter årsskiftet.

Vad händer på butiken Liv&lust?

– Sedan första januari är vi med i den nordiska Life-kedjan. Life köpte upp finländska Sinun kauppa, Din butik, som vi tidigare var med i. Vi valde då att fortsättningsvis vara med i en kedja eftersom man då bland annat får gå på regelbunden utbildning och träffa läkare, forskare och interna-

tionella föreläsare, vilket är jätteviktigt för att hänga med i utvecklingen.

Hur påverkar det här kunderna?

– Det fortsätter nästan som vanligt, eventuellt kommer det att dyka upp någon ny produkt på hyllorna men vi får fortsättningsvis bestämma själva vad vi säljer i våra butiker.

– Och så har ju de tidigare skyltarna och plastkassarna byts ut mot Life-kedjans, för vår del hoppas vi även på det här viset få tillgång till svenskspråkigt material, tidigare har vi översatt själva. I helgen ska jag på en konferens till Tammerfors och då tänker jag försöka lobba för att få färdigt svenskspråkigt material.

Har ni redan fått reaktioner på bytet av kedja?

– Många tror att butiken har bytt ägare eller sådant, men så är det alltså inte alls. Det är fortfarande samma koncept och samma människor som jobbar här.

Vem handlar i din butik?

– Mycket har ändrats sedan vi öppnade 1993, då var det mest äldre tanter, men numera är cirka 40 procent av kunderna män.

– Det blir allt mer av egenvård och förebyggande hälsovård, så det gäller för oss att hålla oss uppdaterade.

ANNA BJÖRKROOS
 anna.bjorkroos@nyan.ax

Deklarationen på posten i april

■ **HELSINGFORS.** De på förhand ifyllda skattedeklarationerna börjar sättas på posten i början av april och dimper så småningom ned i brevluckorna. Man behöver alltså inte fylla i deklARATIONEN i januari.

Rörelseidkare och yrkesutövare får på förhand ifyllda skattedeklarationer redan under första hälften av mars.

De färdigt ifyllda deklARATIONERNA ska lämnas tillbaka till skattemyndigheterna bara om man har något att tillägga eller korrigera. Den sista inlämningsdagen är märkt på blankettens första sida.

Liksom i fjol ska kvitton

och verifikat inte fogas till en på förhand ifylld skattedeklarationen. Man ska ändå spara dem. Skattebyrå kan nämligen begära att få se dem senare.

Personkunder kan undvika att betala ränta för fjolårets kvarskatt genom att betala komplettering av förskotts-skatten senast den 31 januari. Ränta uppbärs bara om kvarskatten är större än cirka 950 euro.

Även efter januari går det att minska räntan på kvarskatten. Då måste man betala komplettering av förskotts-skatten senast den 30 september. (FNB)

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” President Jusch Busch verkar ha tagit intryck av den svenska kritiken och blivit mer fredsälskande.
Kåsören SWANBERG i DN

Nytt försök med Tunagården

Taket har högsta prioritet, säger Torbjörn Eckerman

Efter att under några år ha gått på sparlåga görs nu ett försök att blåsa liv i Kulturföreningen Tunagården. Första prioritet har, enligt ordförande Torbjörn Eckerman, förnyandet av taket på den gamla stenladugården som man vill göra till kulturhus.

För en vecka sedan kallade föreningens gamla styrelse till ett diskussionsmöte på folkhögskolan och den 24 februari skall det bli årsmöte på samma plats.

– Föreningen är inte riktigt död, säger Eckerman som också hoppas att man nu skall kunna blåsa nytt liv i hela det fantastiska projektet Tunagården.

Nya impulser

Hoppet om att kunna rädda Strömsviks säters gamla stenladugård från 1879 och förvandla den till en kulturhus som kunde rymma många olika aktiviteter har funnits allt sedan tankarna började ta form i början på nittio-talet. Nu har det också kommit en del nya impulser.

– Sven-Olof Sundberg, som flyttat tillbaka till Åland efter många år i Sverige och nu är pensionär, tog kontakt och ville engagera sig i arbetet. Det var hans farfars far som i tiden lät uppföra stenladugården, berättar Eckerman.

Till mötet för en vecka sedan kom nästan hela den gamla styrelsen. Sundberg var också med liksom Per-Erick Karlsson, som för ett antal år sedan gjorde en modell med en vision av den upprustade ladugården. Med från den gamla styrelsen Ulf, Björn och Knut Grüssner och även Isa Hällström.

Deltagarna var eniga om att man borde göra ett nytt försök att komma vidare och nästa anhalt blir nu årsmötet som skall

Modeller. Torbjörn Eckerman med de modeller av Tunagården som tagits fram. I förgrunden Per-Erick Karlssons modell av en upprustad gård. Den modell med botaget tak som Eckerman håller är hans egen.
Foto: RASMUS OLIN

hållas söndagen den 24 februari klockan 14.

Enligt Torbjörn Eckerman, som är beredd att fortsätta som föreningens ordförande åtminstone ett år till, hoppas man på stor uppslutning. Han betonar att mötet är öppet för alla intresserade och att man gärna också tar emot nya medlemmar.

Taket viktigast

Enligt Eckerman finns det en hel del idéer om vad huset kunde användas till, men samtidigt också ett behov av att prioritera.

– Det verkligt viktiga i det här skedet är att byggnaden får ett

nytt tak så att förfallet kan stoppas.

I ett tidigare skede fanns en kostnadsberäkning på ett nytt tak som gick på cirka 200.000 mark, men den kalkylen är inte aktuell idag utan måste göras om. Det handlar om att få bort det tunga taket av cementtegel, riktiga och renovera takstolarna och sedan lägga ett nytt tak. På en gammal bild kan man se huset med halmtak och det är också en möjlighet som diskuterats. Pärttak eller filttak är dock troligare alternativ. Helst vill man, enligt Eckerman, undvika plåt eftersom det materialet ger buller vid regn och blåst och dessutom problem med kondens.

Kursmöjlighet

– Blir det ett pärttak så kunde det också bli en aktivitet i sig i form av en kurs i pärttillverkning. Går allt bra så kunde en sådan kurs kanske hållas om ett och ett halvt år, sommaren 2009, säger han.

Eckerman är övertygad om att synen på Tunagården kommer att förändras i positiv riktning så fort den får nytt tak. Nu ser den ganska anskrämlig ut och en upprustning känns som något nästan ogörligt.

– Det skulle vända direkt om den fick ett nytt tak, säger Eckerman.

Äger marken

I början av nittio-talet var Finströms kultur- och biblioteks-nämnd aktivt engagerad i projektet och sedan tillkom

föreningen som också köpte in stenladugården och ett markområde på en hektar. En mindre del har senare avyttrats åt landskapet för parkeringen vid folkhögskolan.

I tiden uppvaktade man också landskapet för att få loss pengar för det fortsatta arbetet, men det försöket föll på att det skulle ha krävts att kommunen också skulle ha haft möjlighet att ställa upp.

Hur det ekonomiska skall lösas har Torbjörn Eckerman fortfarande ingen aning om men han hoppas att det skall gå både för att Tunagården i sig har sådana värden att den bör räddas för eftervärlden och att den upprustade kunde ge möjlighet till en mängd aktiviteter.

– Närheten till folkhögskolan med dess kök och internat är en avgjord fördel, säger han och tycker inte heller att det är omöjligt att en del av Tunagården kunde hyras ut till landskapet för att inrymma den metallverkstad som behövs för hantverksutbildningen som nu byggs ut vid folkhögskolan.

Midsommarstång

En konkret aktivitet som kulturföreningen Tunagården kunde ta upp är enligt Eckerman midsommarfirandet.

– Det har inte på länge funnits någon midsommarstång vid folkhögskolan och i dagens läge skulle en sådan inte riktigt passa in på skolgården. Ängen vid Tu-

Halmtak. På en gammal bild av stenladugården har den till höften halmtak. Boningshuset i förgrunden är numera rivet.

Konst. Bland de aktiviteter som hållits vid Tunagården finns Isa Hällströms installation med blå hösnisar från sommaren 1999.

Arkivfoto: GRANT ALMÉN

BILD- OCH FÖRMSKOLAN

Våra kurser våren 2008 med lediga platser:

Förskolebarn 5-7 år

Kurs nr 1: onsdagar kl. 16.00 - 17.30 (4 platser)

Skolbarn 7-9 år

Kurs nr 2: tisdagar kl. 16.00 - 17.30 (6 platser)

Kurs nr 3: onsdagar kl. 18.00 - 19.30 (4 platser)

Skolbarn 10-13 år

Kurs nr 5: tisdagar kl. 18.00 - 20.15 (3 platser)

Ungdomar, från 14 år uppåt

Kurs nr 6: måndagar kl. 18.15 - 20.30 (3 platser)

Skapa tillsammans-förälder och barn

Kurs nr 7: 3:e lörd/mån kl. 11.00-13.15 (3 gånger)

Kurs nr 8: 3:e lörd/mån kl. 13.45-16.00 (3 gånger)

För mera information om skolan och kurserna - kontakta verksamhetsledaren gudrun.gudmundsen@aland.net mobil 050 3417271 • www.konsten.ax

En Beatleskväll ordnar Finströms

bibliotek Finströms bibliotek onsdagen den 23 januari med start kl 18.30 Det är Beatlesfantasten **Roger Höglund** som spelar Beatleslåtar och berättar om sitt favoritband. Han är för övrigt också ny kommunstyrelseordförande i kommunen.

– Det är fritt fram att låna i Beatlestakt eller att bara slå sig ner för att lyssna, meddelar biblioteks- och kulturchef **Fredrika Sundberg**. □

Svenska Teatern i Helsingfors

hade hela 90.274 åskådare under år 2007. Publiken på Stora Scenen ökade med 55 procent, rapporterar teaterns informatör **David Lindström**.

Publiken på Stora scenen ökade från från 38.717 personer till 60.203 personer. Beläggingsgraden för alla sex pjäser som spelades på Stora scenen var i medeltal 69 procent år 2007 mot 47 procent år 2006.

Mini-scenens publikmängd var 10.054 personer och beläggingsgraden 66 procent.

Även 2008 har inletts bra. Över 10.000 biljetter har redan bokats till musikalen "La Cage aux Folles". □

Bokväskor på daghemmen

har Jomala bibliotek sedan ett halvår. Väskorna innehåller fem barnböcker var och föräldrarna får låna hem dem. Det finns sex väskserier om tio väskor i var färg och de cirkulerar mellan daghemmen några gånger per år så att det ska finnas nya olästa böcker att låna hem.

Idén till bok-väskorna fick biblioteks- och kulturchefen **Gunilla Jansson** för tre år sedan vid ett besök på Gotland och skolbibliotekscentralen där.

– Daghemmen säger att föräldrarna uppskattar bokväskorna, skriver Jansson ett pressmeddelande. □

Den 30 januari 1948 mördades

Mahatma Gandhi, en av det förra seklets i särklass mest inflytelserika och fascinerande personer. Exakt 60 år senare, den 30 januari 2008, släpper Ordfronts förlag den första fullskaliga biografien om Gandhi på svenska - **Zac O'Yeahs** "Mahatma". Den 18 till 23 februari besöker författaren själv Sverige.

Enligt förlaget är Mahatma är en underhållande och samtidigt djupt seriös bok om en person som idag är aktuellare än någonsin och vars verk förts vidare av personer som Martin Luther King, Nelson Mandela och Aung San Suu Kyi.

Zac O'Yeah är en av de mest originella svenska författarna idag. Han har bland annat gett ut reseboken "Guru!" och kriminalromanen "Tandooriälgen". Han är bosatt i Bangalore i södra Indien. □

www.nyan.ax

Evenemang på gång?

Skall ni arrangera ett evenemang som kräver uppbyggnad och utveckling?

Ålands landskapsregering stöder med penningautomatmedel, som en del av förverkligandet av turismstrategin, föreningars evenemangssatsningar som riktar sig till besökare utifrån. Lämna er fritt formulerade ansökan där ni beskriver evenemanget, budget, uppskattat antal gästnätter (större evenemang) och hur evenemanget kommer att marknadsföras utanför Åland.

Bidrag ges inte för evenemang som förening redan får stöd för.

Ansökan skall vara registrerad hos Ålands landskapsregering, PB 1060, AX-221 11, MARIEHAMN senast den 15 februari 2008.

För mer information kontakta Eivor Eriksson eller Dan E Eriksson, tel 25 000.

Svenska folkskolans vänners understöd och stipendier för 2008

SFV:s termin för inlämnande av ansökningar om **understöd till enskilda personer, skolor, barnträdgårdar, föreningar och organisationer** utgår **15.2.2008** (poststämpel 15.2 godkänns). **Ansökan bör göras på SFV:s ansökningsblankett.** Ansökningsblanketter finns på SFV:s hemsida, www.sfv.fi. Ansökningsblanketten kan även beställas från SFV:s kansli 09-6844 570, stipendier@sfv.fi.

Kommunala skolor och barnträdgårdar kan endast få begränsat stöd av SFV, t.ex. stöd för skolbibliotek. Tvåspråkiga institutioner stöds i regel inte av SFV.

Enspråkigt svenska föreningar och organisationer kan anhänga om antingen allmänt verksamhetsbidrag eller understöd för specifika ändamål. SFV ger inte bidrag för renoveringar och stöder inte tidskrifter. **Idrottsföreningar** kan erhålla understöd, om verksamheten sker på svenska. **Språkbad i svenska vid finskspråkiga daghem och skolor** kan även få bidrag. Understöd för lägerskolor beviljas inte.

Studieunderstöd till studerande ges i främsta rummet för studier som avser allmän utbildning eller yrkesutbildning. Studieunderstöd beviljas i regel för det sista studieåret (man skall ha det sista studieåret framför sig) vid en flerårig utbildningsanstalt. Studier i Finland prioriteras. Studerande vid SFV:s undervisningsenheter kan även ansöka om understöd. **Skolgångsunderstöden** beviljas främst sådana elever som inte på sin hemort kan erhålla svensk skolundervisning. **SFV stöder inte skolgång utomlands (utbyteselever) och inte gymnasiestudier.**

SFV beviljar understöd till auskulturerande ämneslärare och ger startpengar till kompetenta lärare på orter där de svenskspråkiga är i betydande minoritet. SFV utdelar även ett antal **rese- och studiestipendier för lärare och till organisationsanställda**, företrädesvis sådana som har anknytning till Svenska studieförbundets medlemsorganisationer. Resorna bör företas under 2008. Understöd beviljas inte för resor eller kurser som redan är genomförda. Stipendier beviljas även lärare i svenska vid finskspråkiga läroanstalter.

SFV:s understöd och stipendier riktas till Finlands svenska befolkning. Det är till fördel om sökanden är medlem i SFV. Beslut om understöd skickas per post till samtliga sökande inom maj månad.

Vänligen sänd ansökan till **Svenska folkskolans vänners, PB 198, 00121 Helsingfors**. Märk kuvertet "ansökan om understöd". **Ansökan får inte sändas in elektroniskt.** Försende eller ofullständigt ifyllt ansökningsblankett beaktas inte.

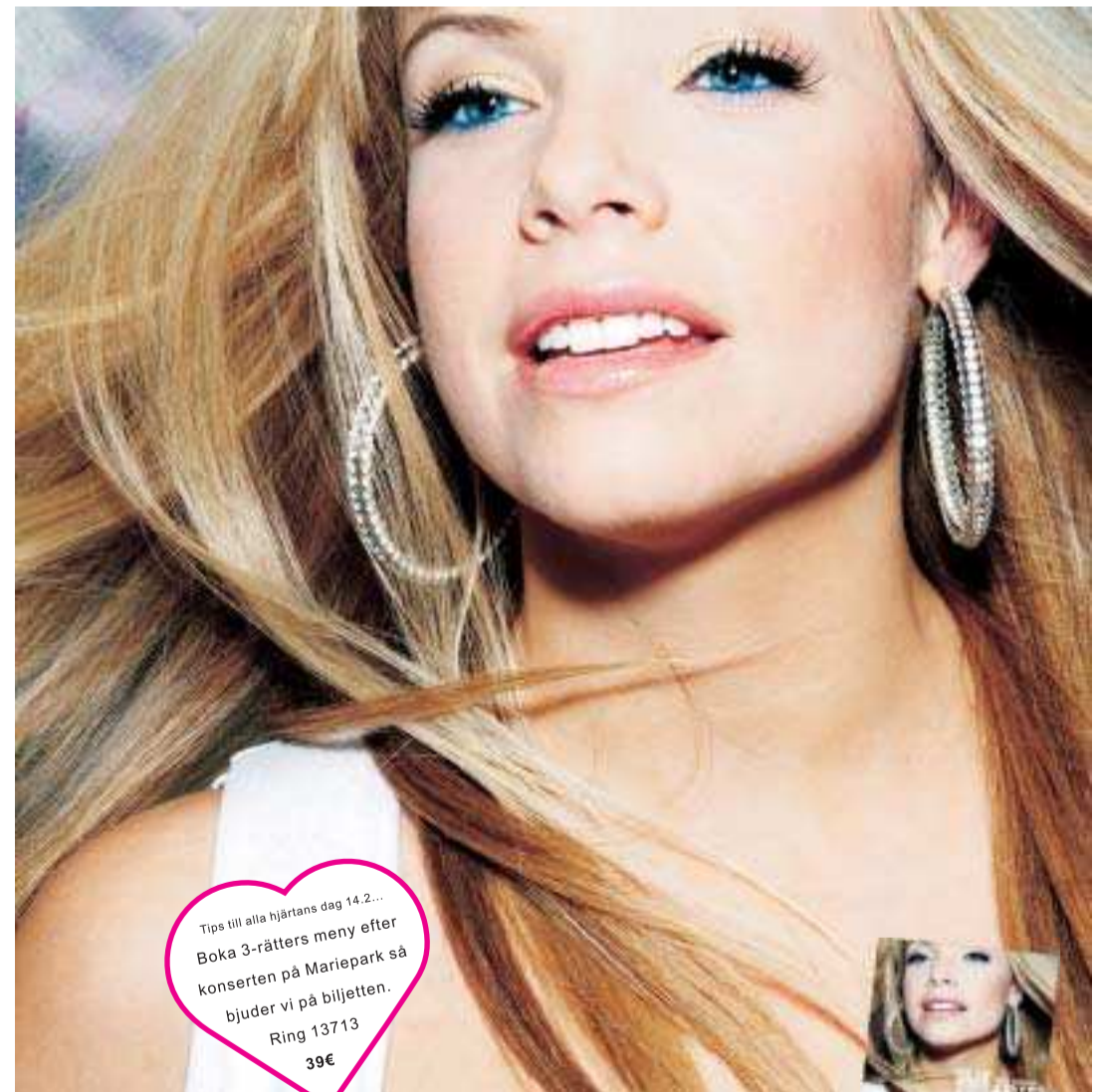
Q8 OILS KOMMER TILL ÅLAND!

Rundbergs Bil & Service är ny importör och återförsäljare av Q8 Oils populära smörjmedel. Q8 Oils smörjmedel och specialprodukter tillverkas och marknadsförs i Sverige av OKQ8, ett av Sveriges största oljebolag. För första gången hittar du nu Q8 Oils heltäckande sortiment av kvalitetsprodukter på hemmaplan.

Oavsett vad du har för behov så har vi oljan du behöver! För mer information om produkterna, kontakta Rundbergs Bil & Service eller gå in på www.rundbergs.com eller www.okq8.se

Rundbergs Bil & Service Ab

Strandgatan 1 B, tel. 15 222, www.rundbergs.com

Tips till alla hjärtans dag 14.2...
Boka 3-rätters meny efter
konserten på Mariepark så
bjuder vi på biljetten.
Ring 13713
39€

Marie Picasso
14.2 Mariehamn Nya Åland
Biljetter köper du på Ålandsbankens kontor i Sittkoffs. **ESTREL**

Konserten är på Mariepark och kan flyttas till Baltichallen. Biljettpris: 20€

Biljetter ute nu!

Huvudsponsor: **ÅLANDSBANKEN**

PORTRÄTT / Erik Weyand, 21 år, ärlig

I en annan del av Mariehamn

Erik Weyand svarar på alla frågor. Då han har svarat tystnar han tills nästa fråga kommer. Han är på samma gång mycket lätt och mycket svår att intervjua.

Ärligheten är kristallklar. Det är här och nu som gäller.

Erik har Downs syndrom. Det är så han vill att man skall benämna hans handikapp, inte utvecklingsstörd eller förståndshandikappad.

– Det är mycket enklare om man bara kallar det Downs syndrom. Jag har några kompisar som har det också.

Erik beskriver sig som en ärlig människa. Han går alltid rakt på sak.

Hur reagerar folk då?

– Ibland blir folk lite ledsna och ibland blir de lite glada. Jag är nästan som en psykolog, jag älskar att prata om relationer.

Har du flickvän?

– Just nu är jag singel. Jag saknar faktiskt någon. Om man har en flickvän kan man gullas och älska och sånt.

Han säger också, då han skall beskriva sig själv, att han har en bra uppfostran.

– Jag har en ganska snäll mamma. Det har alltid varit bra med henne. Speciellt då jag var liten, då bytte hon många blöjor på mig. Jag är älskad i min familj.

Då Erik är ensam brukar han ringa till sin mormor och säga att han behöver henne.

Har du och din mormor en bra relation?

– Ja, vi har en bra relation.

Erik föddes i Nairobi i Kenya. Han mamma och pappa jobbade för Röda korset.

– Jag är född 1986, min bror Emil föddes 1984 och min morfar 1918.

Har du lätt för att komma ihåg siffror?

– Ja. Sista bombardemanget mot Åland var 1944. Då var det Finland mot Ryssland, eller Sovjetunionen som det hette på den tiden. Då hette huvudstaden Leningrad, nu heter den Moskva.

Läser du mycket?

– Ja, ganska många historieböcker. Så tittar jag mycket på tv och sånt också.

Erik säger att han vågar allt med höjder. En gång klättrade han i Albanus mast.

– Jag skulle vilja bli stridspilot. Det kan man inte bli på Åland, men i Sverige, Tyskland, Kenya eller Finland. Det skulle vara roligt att släppa bomber i luften. Jag brukar spela tv-spel om sånt.

Tycker du om krig?

– Inte så mycket, ibland gör jag det. Min farfar var med i kriget.

Det var min morfar också.

– I så fall var han på finska sidan. Min farfar var på tyska sidan. Jag vet inte om jag vågar säga det här, men min farfar var nazist.

Vad tycker du om det?

– Det är dumt.

Två eller tre timmar per dag jobbar Erik i Röde Orms bussgarage. Han trivs bra.

– Jag skurar golv och skruvar muttrar.

Han har gått yrkesträningssprogrammet i Yrkesskolan. Utbildningen tog fyra år.

– Jag lärde mig snickeri, datakunskap, matlagning, engelska, matte med mera.

Småningom börjar han kanske i skolan igen.

– Jag skulle vilja snickra. Jag tycker om att göra saker med händerna.

Erik är klädintresserad. Helst skulle han vilja jobba på Emmaus.

– Det har jag varit sedan spädbarn. Kläder skall vara fina, vikta, strykta och pressade. Jag har en kompis som jobbar på Emmaus, det skulle jag också vilja göra.

Under intervjun har Erik på sig en Marimekkoandig skjorta. Den har han fått av sina gudföräldrar för länge sedan.

Fakta/Erik Weyand

Namn: Erik Weyand

Ålder: 21

Bor: i Mariehamn

Familj: mamma **Anne-Marie**, pappa **Jürgen**, mormor **Ebba Alm**, morfar **Erik Alm**, halvbror **Jürgen**, halvsysstrarna **Birne** och **Patricia** och storebror **Emil**.

Gör: jobbar på Röde Orms bussgarage

Kan... allting. Jag kan vika kläder, diska, tvätta, göra mat och sånt.

Vill... egentligen skulle jag vilja jobba med kläder.

Vågar... allt med höjder.

På fritiden sjunger Erik i Shantygruppen Rolling Home.

– Jag har varit medlem sedan jag var nio år. Det roliga med att sjunga är att få ut rösten.

I somras flyttade Erik hemifrån till en egen lägenhet.

– I den bor jag måndag till fredag. På helgerna bor jag hos mormor. Hon är gammal och behöver lite hjälp. Jag brukar handla, göra mat och städa åt henne.

Letar man i Nyans fotoarkiv på Eriks namn hittar man många bilder på honom som målvakt i DUV:s fotbollslag. Det visar sig att Erik tränar innebandy, bowling och simning utöver fotbollen.

– Jag älskar all idrott.

Han säger att han är ganska bra på att spela fotboll.

– Det viktigaste då man står i mål är att koncentrera sig, ta straffar, frisparkar och nickar.

Han har varit med i föreningen för De utvecklingsstördas väl i 21 år, ända sedan han var riktigt liten.

– Mamma, pappa och mormor är också med.

Vad gör man i DUV?

– Ibland är vi på läger eller reser. Vi gör allt tillsammans, julmarknad och julfest och sånt.

Vad innebär det för dig att du har Downs syndrom?

– Det betyder att jag har en kromosom...äh, det där får du fråga mamma om.

Men vad betyder det för dig personligen?

– Ibland när de andra grälar kan jag skylla på mig själv.

Känner du dig annorlunda?

– Inte så mycket i alla fall, men lite. Ibland känner jag mig ensam.

Begränsas du av att du har Downs syndrom?

– Nej, jag kan göra precis vad jag vill. Jag kan ta körkort om jag vill.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

”På helgerna bor jag hos mormor. Hon är gammal och behöver lite hjälp.”

”Det viktigaste då man står i mål är att koncentrera sig, ta straffar, frisparkar och nickar.”

”Om man har en flickvän kan man gullas och älska och sånt.”

”Jag är älskad i min familj.”

Ella Grüssner Cromwell-Morgan

Epost: redaktion@nyan.ax

vin & mat

” Simon & Garfunkel, Hasse och Tage, Shiraz och Cabernet Sauvignon - så självklar börjar denna druvblandning bli i vinvärlden.

ELLA GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Mitt liv som försökskanin

Att göra kulinariska smakresor till världens alla hörn ger förstås oförglömliga upplevelser, men min mamma här lärt mig en billigare variant på detta dyra nöje - kulinariska, eller åtminstone äventyrliga upptäcktsresor genom sitt eget kylskåps mörka djup.

– I dag ska ni få vara mina försökskaniner! De orden från min uppväxt får fortfarande mina smaklökar att vakna med ett ryck, vässa värjorna, höja skol-darna och förbereda sig på en stunds sveltig drabbning. Repliken betydde att mamma inte hade hunnit handla, och därmed antagit utmaningen att skapa en fullständig måltid av det som fanns i huset. Här är ditt kylskåp liksom - live. Men nästan alltid kunde mina vaksamma smaklökar redan efter första tuggen snabbt upplösa sina försvarspositioner och låta sig svepas med av fantasifulla och originella smakkombinationer som skulle ha gjort vilken stjärnkock som helst djupt imponerad.

Hennes ivriga beskrivningar över hur hon skapat sina rätter var lika färgsprakande som en Picassomålning - även om det ibland blev lite för mycket information för aptitens bästa.

– Jag hittade en gammal ostkant längst in i kylskåpet, och blandade den med en burk sardiner i tomatsås från skafferiet, några droppar tabasco och en liten småskruppen selleri - och visst blev det god pastasås till gårdagens spagetti! Och visst - jättegott var det.

Jag minns att mina vänner var lite småskraja när de skulle äta middag hos oss eftersom de inte var vana vid müsli-gratinerad braxen och baconinlindad brysselkål. Försiktigt försökte jag be mamma att laga "vanlig" mat när jag väntade besök, men husmanskost var liksom inte hennes grej.

Visst drömde jag om normala köttbullar, vanliga fiskpinnar och traditionell köttfärslimpa, men jag tror att min uppväxt som försökskanin ändå gett mig en friare syn på smaker, kombinationer och nya råvaror. Jag älskar att prova nya rätter - och jag älskar utmaningen att skapa en måltid av ingenting. Mamma fortsätter med sina okonventionella kockexperiment, och jag är gärna hennes försökskanin. Nu sportar jag också med att försöka hitta det ultimata vinet till hennes experimentella rätter. Har ni testat kroppkakor med Riesling från Alsace till exempel? Men min liberala kostsyn sa ändå stopp när pappa en dag försökte sig på en ny kulinarisk smakkombination - knackkorvsspackad abborre. Där gick gränsen.

En doftande gris i Alsace och ett hett partnerskap i Sydafrika

Jag har hittills aldrig provat en tråkig Pinot Gris. Det hör inte till druvans karaktär att vara trist och grå (även om ordet gris är grå på franska). Kvaliteten kan såklart variera, men

oftast har den något underhållande att dra fram ur rockärmen. Och så passar den bra till gris (faktiskt). Ett lyckat partnerskap i Sydafrika står

bakom dagens röda vinupplevelse. Se bara till att ha steken i ugnen eller grytan puttrande på spisen när du ska prova det. Vinet kräver mat.

Veckans vita/Pfaffenheim Pinot Gris

I nya världens varma vinländer med många gasande soltimmar har vinodlarna oftast inga problem att locka fram full mognad ur sina druvor. Vinerna blir storfruktiga, alkoholrika och lätta att gilla. Enda problemet som kan uppstå är att vinets syra blir lika slak som min uttorkade Clivia är för tillfället. Efter en halv godispåse med sockersöta geléhjärtan har man fått nog.

Med tanke på det relativt kalla klimatet i Alsace som är ett av Europas nordligaste vindistrikt, är det otroligt vilken pulserande extraktrikedom vinodlarna kan skapa i sina viner. Men bakom alla himmelska honungs-, tropisk frukt- och blomsterprakt finns just den där klatschiga syran som ser till att man inte drunknar i aromhavet. Druvsortimentet i distriktet tillför visserligen sitt till det aromrika resultatet, men vi kan också tacka naturen för att den tryckte upp den skyddande bergskedjan Vosgeserna just där den gjorde, och för att områdets jordart är så gynnsam för vinodling.

Det halmgula vinet har en intensiv och imponerande doft av aromatiska punschpraliner, ananas, banan och gula päron. Smaken är honungslen och skimrar av nektar och aprikos. All denna sötaktiga aromprakt skulle gjort mig lätt illamående efter ett tag om inte den stadiga citrussyran hade lagt in en välbehövlig stöt i eftersmaken.

Passar till: Rökt fisk och asiatiskt med både söta och chilihetta. Gott också till apelsinmarinerad fågel och till griskött. I Alsace dricker man det gärna till gås- eller anlever.

Vin: Pfaffenheim Pinot Gris 2006
Druvsort: 100 % Pinot Gris
Alkoholhalt: 12,5 %
Producent/Vingård: Cave Vinicole Pfaffenheim
Ursprung/klassificering: AC Alsace
Lagring: Ståltank
Förslutning: Skruvkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 3 år
Serveringstemperatur: Runt 10-12 grader
Pris: 11,44 euro
Artikelnummer på Alko: 007485

Veckans röda/Graham Beck Family Vineyards Shiraz Cabernet Sauvignon

En käck melodi med fiol, gitarr och slagverk ljuder i bakgrunden när jag läser om vinmakarfilosofin på Graham Becks hemsida. De försäkrar att kvalitet av högsta mått är det enda som duger, och jag har redan vid ett tidigare tillfälle kunnat konstatera att detta stämmer bra åtminstone när det gäller firmans mousserande vin. Jag hinner också ta del av familjens trettioåriga vinvhistoria innan det falska fiol-g:et i den loopade bakgrundsmedlodin för fjärde gången stör min koncentration.

Simon & Garfunkel, Hasse och Tage, Shiraz och Cabernet Sauvignon - så självklar börjar denna druvblandning bli i vinvärlden. Druvorna är fullständigt kapabla att ha framgångsrika singelkarriärer, men om vinmakaren sammanför dem kan de fylla i varandras svagheter och risken är mindre att vinmakaren måste dras med en kartig och kärv Cabernet utan frukt eller en blek och blaskig Shiraz utan stomme.

Körsbärslikör och vaniljstång är de första bilderna som blixtrar till på min näthinna när jag doftar på vinet. Sedan förflyttas tankarna till ett varuhus där dofter av nya läderhandväskor blandas med aromer av kaffe, lakrits och jordgubbsmjukglass. Tanniner och alkohol sparkar till ordentligt i gommen och en frisk och fruktuppluckrande syra sveper avslutningsvis genom munnen. Detta är inget smuttarvin precis.

Passar till: kraftiga köttätter, gärna grillat. Lamm, nötkött eller kanske struts som producenten själv rekommenderar. Använd feta ingredienser och gärna något syrligt för att ta hand om vinets utstickande egenskaper. Undvik chilihetta och allt för mycket peppar om du inte vill ha ett slagfält i munnen.

Vin: Graham Beck Family Vineyards Shiraz Cabernet Sauvignon 2005
Druvsort: Shiraz 52 %, Cabernet Sauvignon 48 %
Alkoholhalt: 14 %
Producent/Vingård: Graham Beck
Ursprung/klassificering: Western Cape, Sydafrika
Lagring: 12 månader på ekfat (franska och amerikanska)
Hållbarhet: Drink nu eller spara 2 år
Förslutning: Skruvkork
Serveringstemp. Runt 18 grader
Pris: 9,95 euro
Artikelnummer på Alko: 414027

GÄSTKOCKEN: Internet

Ank- eller gåslever, en tjock skiva på 1,5-2 cm per person, en skiva rostat bröd och något sött/syrligt tillbehör.

Det kan vara fikonmar-melad, syltad tomat om man får tag på eller tunt skivad kryddgurka. Och några blad inte för mesig bladsallad.

Fråga Ella:

Hur hög alkoholhalt får det vara i ett vanligt vin?

I ett så kallat lättvin är den högsta tillåtna alkoholhalten 15 %. Överstiger vinet den procenten klassas det som starkvin.

Till det vita

Lammkotletter med hollandaise
4 lammkotletter, dubbla olja salt, svartpeppar

Pensla kotletterna med olja på båda sidorna, strö på svartpeppar. Grillera köttet till önskad mognad, 3-6 minuter på var sida. Salta.

Lägg kotletterna på varma tallrikar och servera med hollandais-sås.

Hollandaise
2 tsk citronsaft
2 tsk vitvinsvinäger
3 äggulor
125 g smör
salt, peppar
rivet skal av en citron +

Till det röda

finhackad timjan, 1 msk Vispa samman citronsaft, vinäger

och de rumsvarma äggulorna. Lägg skålen över vattenbad och vispa tills såsen tjocknar. Smält smöret och droppa ner det i såsen under vispning. Krydda med salt, peppar, citronskal och timjan. Servera såsen omedelbart till de varma kotletterna.

Vill man lyxa till det är kokt färsk sparris ett alternativ. Klyftpotatis i ugnen är också gott till.

Avsluta gärna med en bit ost.

1/2 REA PRISET PÅ MASSOR AV VAROR

GÄLLER DAM, BARN OCH HERR

Ej i kombination med andra rabatter eller erbjudanden.

KappAhl[®]
You look great!

VARUHUSET ZEIDELS TORGGATAN 7
ÖPPET VARDAGAR 9-20, LÖRDAGAR 9-17

ÖPPET
TILL 20
ALLA VARDAGAR

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: tittle.tornroth@nyan.ax

Om svarta hål

Lyckat slutresultat. På sommaren frodas hostorna runt det gamla äppelträdet...

.... nu på vintern är det vintergrönans tur att vara härskare i rabatten. Här växer också tulpaner.

Mindre lyckat slutresultat. Ormbunkarna och hostorna till vänster och den kaukasiska förgätmigejen till höger bjuder på djungelvegetation på sommaren...

... nu bjuder de bara på ett svart hål. Usch och tvi, säger jag varje gång jag går förbi.

Härdiga små blad. Aubrietian bryr sig inte det minsta om lite frost utan blir snarare bara vackrare då rimfrost läger sig över växten.

Trädgårdsproffsen säger ständigt att man skall planera med tanke på hela året.

Just nu känns det extra viktigt att framför allt planera med tanke på snöfria vintrar.

Då jag började planera och planera möttes jag gång på gång av rådet att inte glömma bort att trädgården står kvar också under vinterhalvåret. Lydigt har jag därför sett till att det här och var finns vintergröna buskar eller dekorativa trädstammar och ornamentala växter som avtecknar sig vackert mot snön.

Snön. SNÖN? Vilken Snö?

Blir vintrarna så här räcker det inte speciellt långt att växterna kanske är vackra mot vitt. De måste vara vackra i den gråaste gråskala också.

Min största perennrabatt är rena rama katastrofen just nu. Den är ett stort svart hål.

Gröna vågen. Kan man bli annat än glad över aubrietians växtkraft mitt i vintern? Få växter är dessutom så lätta att själv driva upp från frö som just aubrietia.

Pioner, löjtnantshjärtan, salvia, riddarsporrar, dagliljor, aklejoj, flox med flera är inte roliga växter på vintern och växer bara de tillsammans i ett och samma land är resultatet just en katastrof.

Efter att i två års tid under flera månader ha stirrat på den svarta hålen har jag

gett mig nyårsloftet att det inte skall bli en tredje vinter med samma elände. Varje enskilt land skall hädanefter ha också någon eller några vintervackra växter.

Inspiration till förbättringen söker jag nu i de rabatter som jag har lyckats med och som just nu är vackra trots att vi skriver januari. Där dominerar antingen vintergröna växter eller växter som inte tar stryk av lite frost och mörker.

Jag publicerar i dag en lista över mina vinterfavoriter och kommenterar också kort varför jag gillar de växter som i vår skall delas, flyttas eller införskaffas i nya exemplar.

Listan skrevs då jag traskade runt i vintersolen på torsdag morgon.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPÖ SARKKINEN

Om det blir så kallt i vinter att marken fryser skall man skydda sina vintergröna buskar då vårsolen börjar gassa. Säckväv, fiberduk eller granris är lämpligt material. År våren torr skall man vattna.

och nyårslöften

Välkommen hem. Entrérabatten har planerats lite extra noga och det har gett ett resultat som jag är nöjd med. Just nu är det lagerhägg, en miniatyrtall med blågröna barr, två rhododendronbuskar, rödbladdig alunrot, plister och murgröna som ger planteringen liv. I april kommer vårlökarna och sedan utvecklar de buskar och hostor som finns här sina blad.

Frodigt i januari. Rabatten med torvfiguren Mrs Heligan har rhododendron, julrosor, vintergröna och starr. Det räcker för att kompensera den mindre vinterroliga lungörten som också finns i rabatten. Lungörten har förresten utsetts till årets perenn 2008 i Sverige.

Vintergrönt och vintervackert

Det här är min lista med vintergröna och vintervackra favoriter. Många av dem vissnar senare i vår ner för att ge plats för nya blad och är då ganska tråkiga. Men då finns å andra sidan lökarna att glädjas åt...

Det finns också andra vintergröna växter än de som jag nämner men alla är inte lika trevliga och det är ur den här listan jag kommer att välja sorterna som skall täppa till de svarta hålen.

Träd och buskar

* **Barrträden.** Jag har flera olika sorters buskar och mindre träd och ingen av dem gör mig besviken just nu. De skall definitivt bli fler.

* **Buxbom** (*Buxus sempervirens*).

* **Rhododendron**, olika sorter. Sedan Rhododendron Inkarho, som är ympad på en kalktålig rot, introducerades på marknaden växer de mer än gärna i min kalkstinna jord.

Perenner

* **Murgröna** (*Hedera*).

Vintergrön. Jag har petat ner flera olika sorter i jorden och alla, inte bara den baltiska, klarar vintern galant. De varierade är små glädjepiller.

* **Revsuga** (*Ajuga reptans*). Vintergrön. Finns med bladverk i olika färger.

* **Julrosor** (*Hebeleborus*). Vintergrön. Vackra blad och blommor, beroende på sort, från nu till sommaren.

* **Vintergröna** (*Vinca minor*), Vintergrön. I en av mina rabatter bor den under hostornas blad och får sin storhetstid först då hostorna somnar.

* **Hasselört** (*Asarum europaeum* L.). Vintergrön. En växt jag bara inte kan få för mycket av, jag älskar de runda glänsande bladen.

* **Waldsteinia** (*Waldsteinia ternata*). Vintergrön. Inget väder bekommer waldsteinian som är friskt grön hela året om.

* **Backtimjan** (*Thymus serpyllum*). Vilken matta!

* **Lammörön** (*Stachys Byzantina*). De är trevliga nu men blir trista om ett par månader så det gäller att lura ögonen med mycket blommande vårlökarna i närheten.

* **Plister** (*Lamium*). En av de absoluta favoriterna året om för att bladverket är så vackert silvervitt och lyser upp alla rabatter.

* **Aubrietia** (*Aubrietia x cultorum*). Enstaka sorter är vintergröna, andra vackra tills det blir riktigt kallt. Aubrietien är

grönare och vackrare nu än på högsommaren. Den skall i vår få bli kantväxt runt sparriskullen så försvinner ett svart hål.

* **Liten såpnejlika** (*Saponaria ocymoides*). En vacker grön matta just nu. På försommaren blommar den med massor av små rosa blommor.

Den sprider sig inte som den större släkten.

* **Murreva** (*Cymbalaria muralis*). Grön och fin liten krypare.

* **Ormskäg** (*Opheopogon planiscapus 'Niger'*). Ormskägget liknar ett gräs och behåller sitt skönhetsvärde under vintern.

* **Alunrot**, olika sorter inklusive hybriden **Heucherella** (*Heuchera, Heucherella*). Plantorna är fina, i vår skall många delas för det här är verkligen en höjdare på vintern.

* **Spetsmössa** (*Tiarella cordifolia*). Den får samma höga betyg som alunroten.

* **Gulbladig Matt-ram** (*Chrysanthemum partenium 'Aureum'*). Den är snabb i vändningen att frösa sig men jag välkomnar de lysande limegröna bladen som dessutom verkar tåla rejäla doser med rusk, mörker och frost.

* **Lavendel** (*Lavandula angustifolia*). Den har varit vintergrön i två år nu.

* **Purpurklätt** (*Lychnis coronaria*). Bladen är mycket dekorativa just nu.

* **Flocknäva** (*Geranium macrorrhizum*) och **Pyreneisk näva** (*Geranium pyrenaicum*) har inte vissnat som de andra nävorna.

* **Gulbladigt penningblad** (*Lysimachia nummularia 'Aurea'*). De kalla dagarna i början av januari gjorde att en del av bladen blev bruna men den är fortfarande helt acceptabel.

* **Krypkotula** (*Leptinella squalida*). Som penningbladet.

* Dessutom kommer jag att utöka antalet gräs, de är vackra vare sig de är torra eller gröna som till exempel starren (*Carex*) eller blåsvinglet (*Festuca glauca*).

” Jag vinkar till Ulla och Bosse. De är precis i färd med att genomföra ett komplicerat, rituellt samlag med satanistiska förtecken på sitt IKEA-köksbord. **FRED FORSELL**

lördagsnöje

Simolin och Grönlund startar ny klubb

Internationellt på Mariepark

Startar klubb. Patrik Simolin och Johan Grönlund skall starta klubben iTech tillsammans. Den 8 februari öppnar klubben på Mariepark. Foto: RASMUS OLIN

Mariehamn får en ny klubb den 8 februari. Det är Patrik Simolin och Johan Grönlund som står bakom klubben iTech, som finns på Mariepark och som kommer att besökas av internationella artister och djs en gång i månaden.

När Patrik Simolin flyttade hem till Åland igen bestämde han och kompisen Johan Grönlund att de skulle starta en klubb i Mariehamn.

– Vi har alltid tänkt att vi skall starta en klubb tillsammans och nu när jag flyttade tillbaka till Åland tänkte vi att nu slår vi till. Vi gör det här för att vi vill att det skall hända något mer i Mariehamn, mer än att man bara går till Indigo eller Arken varje helg, säger Simolin.

Den nya klubben fokuserar på modern dansmusik. Killarna kommer att boka artister och djs utifrån, och dessutom spelar de själva.

– Vi spelar i början av kvällen, sedan tar våra gästdjs och artister vid.

Simolin har arbetat som dj i Stockholm och genom sitt arbete har han träffat många duktiga internationella artister.

– Vi kommer till exempel att ta hit artister och djs från England, Italien, Sverige och Finland.

Premiär på en fredag

iTech öppnar fredagen den 8 januari.

– Efter det kör vi en gång i månaden, och då blir det på lördagar.

På premiärkvällen gästas iTech av Dallas Superstars, det

vill säga superproducenten **Jaakko Salovaara**, mer känd under artistnamnet JS16, och **Heikki Liimatainen**.

– Vi kommer att bygga om restaurangen på Mariepark, det är där klubben skall vara. Och området vid trappan, där dansgolvet och scenen är nu, där skall vi bygga en ny bar och det blir ett salongområde, där man kan sitta och chilla och ta en drink.

Lucka efter Alvas

Åldersgränsen på iTech är 18 år. – Men vi tror att vi kanske får en lite äldre publik, eftersom vi själva är runt 30 och många av våra kompisar kommer dit. Det här blir en musiknischad klubb och vi hoppas att den drar folk i alla åldrar som gillar den här typen av musik.

Finns det utrymme för en sådan här klubb i Mariehamn?

– Vi gör ju den här klubben mest för att vi själva vill ha en klubb att gå till. **Peter Leivo** och **Johan Mattsson** har ordnat klubbkvällar på Garaget, och det verkar ju dra folk. Vi vill inte konkurrera ut dem heller, det är bara roligt om det finns fler klubbar att välja bland.

Simolin påpekar att iTech inte blir något hot mot Arkens dansbandsmusik.

– Men det finns en lucka efter att Alvas stängde.

Förköp till iTechs premiärkväll kan man köpa på Metro Records för 15 euro. Betalar man i dörren kostar inträdet 20 euro.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

OBS Det händer

Revyföreställning. Östra Saltviks ungdomsförening spelar revy i helgen. Klockan 19.00 på lördag och klockan 13.00 på söndag. Foto: JONAS EDSVIK

LÖRDAG 19.1

DANS

■ **Arkipelag restaurang-en kl 22.30.** Sunrize.
■ **Sund Klippan kl 20.00.** Boije och Johan.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Rabalder.
■ **Parks bar kl 22.00.** Blue Devilles.
■ **Dinos bar kl 22.00.** Love it loud/Rock-dj.
■ **Garaget kl 22.00.** RnB, Hip-hop och hits. **Dj Jojje** och **Dj Peter**.

REVY

■ **Saltvik Högtomt kl 19.00.** "RevyBryggan". Regi Synnöve Westerberg.

TEATER

■ **Mariehamn Uncan kl 14.00.** "Snäll" med Annikki Wahlöö och Marc Svahnström för barn i åldern 6-11 år. En levande, lekfull och magisk föreställning efter den norska författaren Gro Dahles bok.

SÖNDAG 20.1

NÖJE

■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

REVY

■ **Saltvik Högtomt kl 13.00.** "RevyBryggan". Regi Synnöve Westerberg.

TEATER

■ **Mariehamn Uncan kl 14.00.** "Snäll" med Annikki Wahlöö och Marc Svahnström för barn i åldern 6-11 år. En levande, lekfull och magisk föreställning efter den norska författaren Gro Dahles bok.

Backstreet Boys till Finland i april

■ Den amerikanska gruppen Backstreet Boys uppträder på Helsingforsarenan den 16 april. Den mycket framgångsrika pojkgruppen inledde sin karriär för 15 år sedan. Backstreet Boys har sålt

levande, lekfull och magisk föreställning efter den norska författaren Gro Dahles bok.

TV

■ **FST5 kl 20.20.** SALT. Hur lever man utan livet? Hur överlever man sitt barns död? Mikael Svarvar svarar, åländska teologen Maria Sundblom Lindberg frågar.

MÅNDAG 21.1

FILM

■ **Lemland Valborg kl 18.30.** "Bomarsund 1854". Bolle Högnäs visar bilder från inspelningen och berättar om filmens tillkomst.

FÖREDRAG

■ **Lagtingets auditorium kl 13.00-14.00.** "Renässans för nordiskt samarbete?". Generalkonsul Bertil Jobeus om Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet.

MUSIK

■ **Ålands sjöfartsmuseum kl 19.00.** Allsång i skansen med Rolling Home, Manskören Åländska sångare och Göte Sundberg.

NÖJE

■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
■ **Parks bar kl 22.00.** Blandad musik från baren.

TEATER

■ **Mariehamn Vikingåsens skola kl 11.15.** "Snäll" med Annikki Wahlöö och Marc Svahnström för barn i åldern 6-11 år. En levande, lekfull och magisk föreställning efter den norska författaren Gro Dahles bok.

NYANFAJTEN

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Världen. Ett begrepp.	Sågs ibland vara dålig eller instängd.	Den blandning av gaser som utgör jordens atmosfär...	...och som består av ca 78 % kväve och ca 21 % syre.	Har både tryck och fuktighet.	Frisk sådan är bra för hälsan.
Musik. En tonart.	Fjärde steget i tonarten är C-dur.	Goldberg-variationerna av Bach & Knockin' on heaven's door går i denna tonart.	Parallelltonarten är E-moll.	I grundackordet ingår tonerna H,G och D.	C, D, E, F...
Historia. En person.	Kröntes till Sveriges konung 1697, knappt femton år gammal.	Levde 1682-1718.	Förknippas med kalabaliken i Bender.	Känd bl.a. genom slagen vid Narva och Poltava.	Hyllas av svenska nynazister.
Ett årtal.	Fåret Dolly blir det första klonade djur som klonats.	Poeten Wislawa Szymborska får Nobelpriset i litteratur.	Internet slår igenom på bred front.	Bill Clinton och Boris Jeltsin blir presidenter i USA resp. Ryssland.	Göran Persson blir (s)-partiledare och statsminister i Sverige.
Litteratur. En karaktär.	Född 1923 och poliskommissarie.	Huvudperson i serien Roman om ett brott...	... skrivna av Sjöwall/Wahlöö.	Har gestaltats på film av bl.a. Walter Matthau, Gösta Ekman och Peter Haber.	Bland hans kolleger finns Lennart Kollberg och Gunvald Larsson.

över 75 miljoner skivor och två av gruppens album har sålt över platinagränsen också i Finland. Biljettförsäljningen till konserten börjar den 23 januari. (FNB)

Ike Turner dog av överdos

■ Det var en överdos kokain som var orsaken till att en av rockmusikens pionjärer Ike Turner dog för en dryg månad sedan, meddelade rättsmyndigheterna i San Diego på onsdagen. Turner hittades död i sitt hem i San Marcos i Kalifornien den 12 december.

Ike Turner, 76, blev känd

redan på 1950-talet då hans orkester Rythm Kings spelade in Rocket 88, som anses vara världens första rocklåt.

Men mest känd blev Turner ändå för sitt stormiga äktenskap med Tina Turner. Det hittades död i sitt hem i San Marcos i Kalifornien den 12 december. Ike Turner, 76, blev känd

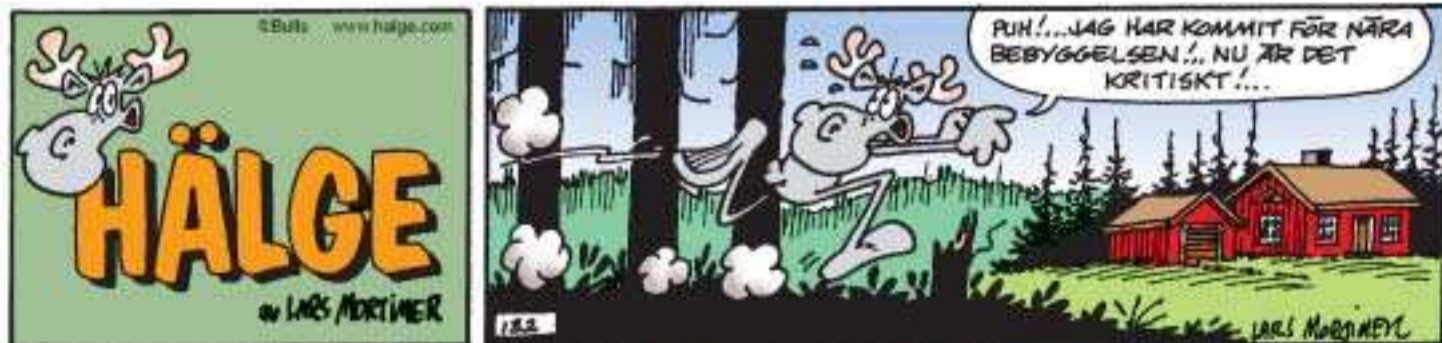
MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Djävulskt bra grannsämja

Vi lever drömmen nu - och det är nästan som reklam:
 Jag kliver ut genom ytterdörren. Svänger vänster efter den överkligt täta enbusken.
 Sen viker jag in på den smala gången intill radhuslängan och medan jag går där vinkar jag till alla grannarna, som sitter vid sina frukostbord och tittar ut.
 Jag vinkar till Maj-Britt och Bengt, till Ulla och Bosse, till Hasse och Gunilla.
 Jag vinkar till alla.
 Alla är hemma eftersom de är pensionärer.
 Och alla ler och vinkar tillbaka.
 (Här kommer speakerrösten in: "Radhus - när du vill bli minst 35 procent lyckligare!")

En av de första kvällarna i det nya radhuset knackar grannen Ulla på dörren. Hon har vår post i handen.
 "Jag tog in den igår kväll, ni såg inte ut att vara hemma och jag tyckte inte att vi skulle tipsa tjuvarna. Så gör vi här - vi hjälper varandra", säger hon och avfyrrar sitt allra grannsamjigaste leende.

Kvällen efter knackar Hasse och Gunilla på. "Ni vet väl att ett fönster i ert garageförråd står öppet. Vi var här tre kvällar i rad förra veckan och skulle säga till, men ni var inte hemma", förklarar de. Och sen, oroligt: "Visst fick ni väl hjälp med posten medan ni var borta?"

Dagen efter välkomnas vi till kvarteret av Bengt. Han prejar mig snyggt utanför postlådan och berättar att alla i vår länga - utom vi - har bott där sen 1969, då huset byggdes. "Jag såg förresten att ett av era förrådsfönster stod öppet häromkvällen", säger han sen, lite bekymrat.
 "Inser du att någon har välkomnat oss eller velat hjälpa oss på något sätt varje dag sen vi flyttade hit", säger jag senare på kvällen till Josefin.

"Mhm", säger hon och bladdrar vidare i senaste numret av Bridezilla Monthly.

Och jag funderar.
 Hela situationen känns bekant.
 Sent den natten kommer jag på varför: Det påminner ju om "Rosemarys baby". Filmen med Mia Farrow, där ett ungt par blir grannar med ett trevligt men lite påträngande pensionärspar, som lite otippat visar sig vara djävulsdyrkare.

Hm. Djävulsdyrkare. Hur skulle det vara?

Jag försöker föreställa mig det:

Jag kliver ut genom ytterdörren. Svänger vänster efter den överkligt täta enbusken.

Jag vinkar till Maj-Britt och Bengt. Maj-Britt sitter och sticker virknålar i en nästan död gnagare. Bengt, som har dålig syn, blickar en sekund under kanten på sin svarta kåpa innan han glatt vinkar tillbaka.

Jag vinkar till Ulla och Bosse. De är precis i färd med att genomföra ett komplicerat, rituellt samlag med satanistiska förtecken på sitt IKEA-köksbord. De avbryter sig för ett ögonblick och nickar tillbaka, glada och stearinklibbiga.

Hasse och Gunilla är så upptagna av en getslakt på sin altan att de inte ens ser mig.

Tja. Jag tror nog jag skulle kunna se mellan fingrarna med det mesta. För den goda grannsamjans skull.

Men, om de skulle framhärda och - som i "Rosemarys baby" - till exempel kräva att min Josefin blev gravid med djävulens son, då skulle vi nog behöva några riktigt bra argument först.

Då skulle det inte räcka med postlådetömning. Då tror jag nog att vi skulle vara inne och nosa på gräsklippning också.

Och kanske till och med trimning av äppelträden.

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 478

Rösta fram IFK:s snyggaste mål...

De nominerade. Från vänster David Carlsson, Justus Vajanne och Daniel Johansson. De sammansatta bilderna har nödvändigtvis ingenting med de nominerade målen att göra.
Foto: JONAS EDSVIK/ERKKI SANTAMALA

...och du kan vinna ett VIP-paket till första hemmamatchen

FOTBOLL. Vem gjorde IFK Mariehamns snyggaste mål 2007? Valet är helt och hållet ditt. I samarbete med Green Mean Machine presenterar Nyan i dag kandidaterna och målen kan du se på Åland 24. Rösta kan du göra fram till och med fredag nästa vecka.

Många fina mål blev det. Men endast tre nominerades. Och

SÅ HÅR RÖSTAR DU

■ Välj ut din kandidat av de tre nominerade. Målen kan du se på Åland 24.
■ Messa ditt alternativ till 17 35 20. I messet skriver du Sport (mellanslag) följt av 1, 2 eller 3 beroende på vem du röstar på:

1 för **David Carlsson**
2 för **Justus Vajanne**
3 för **Daniel Johansson**
■ Adressen till Åland 24 är 24.ax
■ Du kan rösta fram till klockan 15.00 på fredag.
■ Messet kostar som ett vanligt sms.

det är dessa tre mål du kan rösta på genom att sms:a på just din kandidat. Det vinnan-

de målet kommer att belönas under Idrottsgalan den 26 januari.

Du som röstar har chans att vinna ett VIP-paket för två personer till IFK Mariehamns första hemmamatch. Dessutom lottas fina priser ut bland alla som deltar.

Målen och målskyttarna som tävlar mot varandra är **David Carlsson** i hemmamatchen mot FC Viikingit, **Justus Vajanne** hemma mot FF Jaro och **Daniel Johansson** i bortamatchen mot FC Haka. Tre väldigt fina mål. Men endast

ett kan vinna. Vem det blir är upp till dig.

Du kan rösta från och med klockan 07.00 i dag och sedan fram till klockan 15.00 på fredag. Du gör det via sms och det kostar som ett vanligt mess. Hur röstar du då? Ta en titt på faktarutan här bredvid så får du all information.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528462

Nytändning i IFK inför slutserien

ISHOCKEY. Förra året avslutades med fyra raka förluster. Trots detta är det taggat IFK Mariehamn som i dag går in i Västkustligans slutserie i division III. Men skador på nyckelspelare oroar tränare Mikael Rosbäck.

– Kan de delta blir det bra, kan de inte delta blir det tunt, säger han.

Allt såg bra ut fram till denna veckan. Sedan blev **Jim Manselin** och **Mats Clemes** skadade. Två viktiga kuggar för IFK Mariehamn. Skadorna på Manselin och Clemes oroar givetvis Mikael Rosbäck samtidigt som några andra spelare i truppen dras av både småskavanker och förkylningar. Rosbäck tror och hoppas att alla kan vara med i dagens match mot RNK Team. Sedan tidigare saknas dock **Daniel Sederström**.

Ett lag som IFK mötte ett par gånger ifjol och där de vann de flesta matcherna.

– Det är ett svårspelat lag, säger Rosbäck. Alla matcher mot dem har vi dominerat men de spelar tätt i egen zon och har bra målvakt.

Tränat på uppspel

Hur ska ni möta upp deras täta spel?

– Vi kommer spela med självförtroende i egen zon samtidigt kommer vi vara mycket i deras zon och måste därför vara vakna på deras kontringar.

Under juluppehållet har IFK tränat två gånger i veckan för att sedan nu i januari dra upp det till tre gånger i veckan. Trots den dåliga avslutningen på 2007 tycker Rosbäck det sett bra ut på träningarna med mycket gnista och full fart.

– Vi har tränat i relativt nya varianter på spel i egen zon och uppspel, säger han. Dessutom en hel del målgörning och målvaktsspel.

Vill vinna

De slutade på en femteplats i Västkustligan efter en riktigt bra inledning. På de fyra första matcherna blev det tre vinster. Sedan fyra raka förluster. Två storvinster och så de avslutande fyra förlusterna. En något märklig säsong som enligt Rosbäck har sin förklaring.

– Jag tror att alla var medvetna om varför det blev som det blev – truppen är tunn. Det var lite deppigt men nu är vi på hugget och vill vinna.

Dagens match är den första i slutserien för division III. RNK Team slutade trea i den övre serien efter nio vinster

Spelar inte. Målkungen Daniel Sederström saknas till dagens match mot RNK Team. Osäkra till spel är även Jim Manselin och Mats Clemes.

Foto: JONAS EDSVIK

och två oavgjorda matcher. För IFK:s del gäller det att täppa till bakåt då RNK Team gjorde hela 110 mål på sina 14 matcher. Den övre serien var dock väldigt ojämn och RNK vann bland annat en match med så mycket som 17–0.

Nedsläpp på Islandia är 19.30.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528462

Sportens kom ihåg

■ **Dykarklubben Nautilus:** Årsmöte på hotell Savoy på fredag 1 februari 19.00. På agendan finns stadgenliga ärenden plus bastu. Alla medlemmar är välkomna.

■ **IFK-hockey:** Välkommen på extra årsmöte torsdag 24 januari 18.00 i Cafe Nedsläppet.

■ **IFK-hockey:** Nybörjarna har minimix cup på i dag 11.00-12.00.

■ **IFK-veteranhockey:** Extra träningspass följande lördagar 13.00-14.00 i januari och februari: 19.1., 9.2., 16.2. och 23.2.

■ **Kastholmsnejdens dansare:** Nybörjarkurs i bugg börjar söndag 20 januari 17.00-18.30 på Kälbo skola i Godby. Kursen omfattar fem tillfällen och kostar 42 euro per person. Instruktorer: Elisabeth och Harri. Anmälan parvis till britt@aland.net. Singelanmälningar tas emot och paras ihop med andra anmälda singlar. Alla dansintresserade på hela Åland välkomna!

■ **Klassisk ridning:** Craig Stevens håller kurs i ridkonst den 25-27

april 2008. Anmälningar och info till sussi.frej@aland.net före 31 januari.

■ **SIF-fotbollsjuniorer:** Tränings tiden flyttad denna söndag, ny tid 16.30-17.30. Samling 10 min före.

■ **ÅID-fridrott:** Ungdomsserie inomhus 2008, omgång 1, i Eckeröhallen på söndag. Tävligen startar 10.00. Grenar F 9, 11/60m, höjd. F 13, 15/60 m, längd, kula. P 9, 11/60 m, längd(zon). P 13, 15/60 m, höjd. Anmälningar senast 09.30 på plats.

■ **ÅID-simning:** I dag är det månadstävling med utmanaren i Godby. Insim 10.00, tävling 11.00. Alla simmare och funktionärer är hjärtligt välkomna.

■ **Ålands golfklubb:** Golfträning i Vikingahallen för ÅGK-medlemmar på söndagar 18.30-20.00. Mer info på ÅGK:s hemsida eller ring kansliet på 14188.

■ **ÅMK-folktrace:** Chaufförer, betala ingen licensavgift till AKK. Avvakta för information, annars kontakta Åse Ask.

DART

Joker Darts poängsamlartävling del 2, 15 januari, 20 deltagare.

Damer: 1) Gun-Gerd Lindberg 11, 2) Anna Johansson 10, 3/4) Viveca Sjöberg 9, 3/4) Lilian Lampén.

Herrar: 1) Kim Brandt 14, 2) Sune Eriksson

12, 3) Ronny Häggblom 11, 4) Jhonny Lindberg/Stefan Björklund 10.

Totalt damer: 1) Gun-Gerd Lindberg 23, 2) Anna Johansson 20, 3) Viveca Sjöberg/Lilian Lampén 18.

Totalt herrar: 1) Kim Brandt 26, 2) Sune Eriksson 25, 3) Jhonny Lindberg 20.

Viktig match väntar JIK:s herrar

■ **VOLLEYBOLL.** Jomala IK:s herrar spelar i morgon en viktig bortamatch mot Solna i division I nordöstra. JIK ligger för närvarande på en andraplats i serien och det gäller att hålla den placeringen för att nå slutspelet, Final Four, mot de två bästa lagen i division I sydvästra.

– Det är en väldigt viktig match, säger spelande tränare **Johan Påvals**. Solna hotar inte oss men Gotland ligger efter och nosar.

JIK har spelat tolv matcher och har lika många poäng. Team Gotland har spelat elva matcher och har tio poäng. Både JIK och Gotland vann sina matcher förra helgen och Påvals tycker det sett bra ut under veckans träningar. Till söndagens matcher kommer två av de tre svenskarerna i laget vara borta. Där bland rutinerade **Simon Dahl**. Något som givetvis kommer att påverka laget.

– Det betyder att vi inte har lika stor bredd på laget, säger Påvals.

Matchen startar 16.30 finsk tid. (jl)

Sista matcherna på hemmais

■ **ISHOCKEY.** I dag spelar IFK Mariehamns ishockeytjejer sina sista matcher på hemmaplan för säsongen. Laget spelar i Gästriklands tjejerier och de ligger på en fjärdeplats av fem lag. Första matchen i dag är klockan 14.15 mot serieledarna Norrsundet IF och i den andra matchen klockan 16.30 möter de tabelltrean Gimo IF. Den senare är en viktig match för IFK då de har stor chans att passera GIF. (jl)

Säsongsbästa för Granesäter

■ **SIMNING.** Erica Granesäter och hennes universitetslag Privateers från New Orleans deltog i helgen i en tävling i Georgia, Atlanta. Laget hade enligt sin hemsida en bra tävling med starka prestationer där en handfull nya säsongsbästa sattes.

Bland annat satte åländskan säsongsbästa i 100 yard fjärlisim på tiden 1.01,65. Redan på lördag tävlar Privateers igen, då i Las Vegas. (mt)

Ingen IFFK-testspelare denna helg

■ **FOTBOLL.** Den ukrainske mittbacken **Ivan Baranov** är skadad och kommer inte provspela med IF Finströmskamraterna denna helg. Han skadade foten under onsdagen och det är oklart hur länge han är borta. Ett nytt besök för Baranov ska, enligt IFFK, planeras in så fort som möjligt. (jl)

Barlay tillbaka på söndag

■ **FOTBOLL.** IFK Mariehamns nygamla nyförvärv **Samuel Barlay** kommer till Åland på söndag. Han har varit hemma i Sierra Leone på semester. Redan på måndag tränar han med laget. (jl)

Gymnastiken i skolan räcker inte

MOTION. Skolgymnastiken, ett ämne som har varit älskat och hatat genom generationer. För vissa finns en rädsla att göra bort sig medan andra ser en chans att få visa upp sig. Faktum är att fysisk aktivitet minskar risken för övervikt och fetma. Samtidigt minskar antalet idrottstimmar på vissa håll och ungdomarna blir mer inaktiva. Något som senare i livet kan leda till stora samhällskostnader.

I Kyrkby högstadium har eleverna två timmar gymnastik i veckan och skolan har bra möjligheter att ge lektioner i ämnet med kvalitet.

– Vi har otroliga förutsättningar med den här hallen och miljön runtomkring. Skolbudgeten är generös mot oss och vi kan göra mycket för att ge eleverna idrott av bra klass. Idrotten ska vara bra, det ska inte finnas någon dålig, säger **Pernilla Hjärne**. Pernilla Hjärne och **Sune Svensson** är gymnastiklärare på Kyrkby Högstadium sedan tidigt 90-tal.

– Om det är rätt benämning vet jag inte men vi kallar oss gymnastiklärare. Det står ju gymnastik på schemat, berättar Pernilla.

Ämnet gymnastik håller på att utvecklas och kommer inom året att byta namn. Till vad är inte bestämt.

– I Sverige heter det Idrott och Hälsa och i Finland Idrott och Hälsokunskap så vi ska väl välja något av det. Hälsa ingår redan i ämnet men nu pratas det om att det ska in mer teori, säger Pernilla.

– Fast vi är emot teori under de enda två timmarna eleverna har gymnastik. Vi vill att de ska lära sig genom att göra. Ska det in mer teori vill vi dela upp ämnet och ha den timmen skild från gymnastiken, säger Sune.

För att få lektionerna så effektiva som möjligt har eleverna en lektion gymnastik i veckan.

– Eftersom eleverna ska ta sig från de andra lektionssalarna och ner hit känns det dumt att dela upp det i två 45 minuters pass, då hinner man inte göra någonting seriöst av lektionen, fortsätter Sune.

Elever blir svagare

Att skolidrotten är ett viktigt ämne håller de båda med om.

– Utvecklingen under vårans tid har varit att elever har fått

Roligt. Linn Karlsson, 8G Kyrkby Högstadium hade hellre haft friidrott men tycker att gymnastiken i skolan är rolig och viktig.

Lärare. Pernilla Hjärne och Sune Svensson säger att konkurrensen med datorintresset gör att idrotten ibland hamnar i skymundan.

– sämre kondition och blivit svagare, berättar Pernilla. Dom sitter stilla så mycket annars och intresset för datorn hjälper ju inte till direkt, fortsätter hon

– Fast många är ju vältränade också men klyftan mellan tränade och otränade har blivit större, förklarar Sune.

Att mer skolgymnastik skulle ge en effekt på minskad fetma bland ungdomar tror de inte.

– Idrotten gör mycket för ungdomarna men om man ska få bukt på det problemet krävs större insatser, då måste man få med hela familjen, svarar Pernilla.

– Visst pratar vi om hälsa och hygien och kost men vi har inga tentor utan det är huvudaktiviteten som tar den största tiden av lektionen. Just nu har vi styrka och kondition som tema fram till sportlovet, säger hon.

”Tre timmar gymnastik till alla elever”

MOTION. Henrik Boström har varit gymnastiklärare i 33 år och trivs fortfarande med sitt jobb. Han tycker sig se en positiv utveckling i ämnet. Däremot tycker att ungdomarna idag sitter mer stilla på fritiden istället.

– Jag tror att vi är mer aktiva idag än på 70-talet men när jag var yngre fanns inte datorn och vi var ute och rörde på oss mer även efter skolan, berättar Henrik.

Att övervikt smyger sig ner i åldrarna tror han beror på annat än skolgymnastiken.

Linn Karlsson i 8G har tillsammans med hennes klass och 8D lektion i Bosuboll som övar styrka, koordination och balans.

– Jo det är kul med gymna, roligast är friidrott. Det är viktigt för de som inte rör på sig annars.

Men trots att gymnastiken är bra på skolan så har den inte gett henne mersmak och hon tränar inte annars på fritiden.

– Visst är det bra att gymnas-

– Visst ger skolgymnastiken en möjlighet för eleverna att upptäcka och prova på olika sporter och ge ett sug efter mer, säger han. Men att fler ungdomar blir överviktiga tror jag har med samhällsbilden idag att göra. Vi har mer snabbat nu och andra intressen som gör att vi blir mer stillasittande.

Henrik Boström vill att alla elever ska ha tillgång till tre timmar gymnastik i veckan för alla årskurser.

– På lågstadiet förekommer ibland lite pausgymnastik, då får eleverna röra på sig i fem minuter innan de

ska sitta stilla och koncentrera sig igen. Så borde det vara i större utsträckning i fler ämnen.

Under Henriks tid som gymnastiklärare har det lagts i stort sätt lika mycket tid på idrotten i skolan men när eleverna bli äldre får de på vissa håll mindre timmar gymnastik.

– Det är synd. På gymnasiet händer det att det blir färre timmar för eleverna att röra på sig men det betyder ju inte att det inte har samma behov, avslutar han.

PIA NORRMÉN
pia.norrm@nyan.ax

tiken för vissa leder in på mer idrott men jag blir inte sugen på mer, fast jag är lite lat, säger hon.

Vems är ansvaret

För att öka konditionen bland eleverna måste kanske en större del av skolan ta ansvar för deras hälsa. De måste finnas fler kreativa sätt för hur fysisk rörelse kan kopplas ihop andra kärnämnen. Gymnastiklärarna borde inte få dra hela lasset själva. Det är ju

sedan länge uttjat om att alla ska välja trappan istället för hissen och cykla istället för att ta bussen men finns det inga andra lösningar än transportsättet till och från skolan? Kanske skulle glosorna repeteras under en promenad eller samhällsprovet vara snitslat ute i naturen?

Text: PIA NORRMÉN
pia.norrm@nyan.ax

Foto: FREDRIK TÖRNROOS
fredrik.tornroos@nyan.ax
tfn 528 470

Peter Sjölund borta hela våren

...och Ahnström är inte tillbaka förrän i mars

FOTBOLL. Skadorna på Peter Sjölund och Daniel Ahnström är ett rejält bakslag för IFK Mariehamn. Det är två rutinerade spelare som hade behövts under säsongsupptakten. Men IFK:s klubbdirektör Peter Mattsson hoppas de båda kan vara tillbaka när säsongen drar igång.

Redan under hösten kände Peter Sjölund att det var något konstigt med ena knät. Men då trodde han inte att det var något allvarligt. Men efter magnetröntgen i Helsingfors i veckan visade det sig vara allvarligare än befarat. Vad det är som hänt är inte helt lätt att förklara men

det handlar om en trasig sena ovanför knät.

Redan nu på måndag är en operation inbokad och rehabiliteringen efteråt lär bli långvarig.

– Vi pratar säkert om ett par månader, säger Peter Mattsson.

Titthålsoperation

För Daniel Ahnström handlar det om en broskskada på insidan av vänster knä och en fraktur under det trasiga brosket. Skadan ådrog han sig under ÅM-matchen mot Östernäs förra helgen. Nu är det en titthålsoperation som gäller och efter det rehabilitering. När operationen blir av vet han inte.

– Jag väntar fortfarande på

en tid men själva ingreppet blir med artroskopi så det trasiga brosket skrapas bort. Frakturen under ska läka av sig själv under tiden jag vilar, säger han.

Förhoppningsvis kommer inte skadan påverka den kommande säsongen för Ahnström.

– Jag hoppas kunna gå fullt redan i mars, beroende på när jag får tid för operation. På nått sjukt sätt känns det ganska bra att få det här beskedet för rehabiliteringen blir nog inte mer än fyra fem veckor. Efter det kan jag träna som vanligt igen.

Eftersom klubben precis fått reda på skadornas karaktär vet de ännu inte hur detta kommer inverka på truppen.

– Men det är två rutinerade

Skadad. IFK Mariehamns offensiva mittfältare Peter Sjölund är skadad och missar stora delar av säsongsupptakten.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

spelare och det känns inte bra med en mindre trupp på träningarna. Men det är sådant som händer och naturligtvis är det inte roligt, säger Peter Mattsson.

Nyan fick under fredagen inte tag på Peter Sjölund för en kommentar.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

JIK:s damer möter Stjärnfall

■VOLLEYBOLL. Jomala IK:s volleydamer möter i dag Stjärnfall från Stockholm i division II. JIK leder serien med två poäng mer än tvåan Vallentuna B och med en match mindre spelad. Stjärnfall ligger på en femteplats.

Matchen börjar 14.30 i Vikingahallen.

Ny vice ordförande i ÅSSF

■SKYTTE. Ålands sportskytteförening valde i dagarna Sandra Osterman till vice ordförande efter Peter Hellsten. Ted Holmström valdes till sekreterare och Kristina Nordlund till kassör. Ordförande Lennart Åkerblom valdes redan på höstmötet. (jl)

Sport på gång

LÖRDAG-SÖNDAG

Tennis
Bollhalla
Ålandsbanken Cup: MLK spelar spelar lördag 10.00, 12.00 och 16.00, söndag 08.00.

LÖRDAG

Ishockey
Islandia
Västskustigan: 19.30 IFK-RNK Team.

Innebandy

Baltichallen
Division II: 16.30 BK NGD-SBS Pori, 20.30 KaKo-BK NGD.

Handboll

Baltichallen
Division IV: 15.00 IFK Mariehamn-Södra Trögds IK.

Dart

Slantgränd
FM: 15.30 inleds Joker Darts hemmaomgång.

Schack

Strandnäs skola
Allsvenska division III: 14.30 Åland SK-Vallentuna SK.

SÖNDAG

Friidrott
Eckeröhallen
Ungdomsserien: 10.00 omgång 1.

SKYTTE

Lagserien, tävling 5.
Klass A
1) Fredrik Blomqvist 558, 2) Tomas Mörn 556, 3) Iryna Tyletskaya 555, 4) Mikael Johansson 508, 5) Ted Holmström 491.
Klass D
1) Cecilia Lund.

Vill du lära dig att DYKA?

Dykarklubben Nautilus anordnar **PROVA PÅ-TILLFÄLLE PÅ MARIEBAD** torsdag 24.1 kl 20.00-21.30
Info tel. 040 556 0937

På besök bland 4.000 sprätthöns

Dubbelt så många höns och ett stort höns hus till har det blivit på de tio år som gått sedan Löfmans storsatsade på äggproduktion från frigående höns.

I dag har paret ungefär 4.000 hönor och de levererar regelbundet till både butiker och skolor.

– Jag har aldrig någonsin ångrat att vi började med det här, säger Margareta Löfman.

Den 12 januari 1998 hälsade Nya Åland i Margareta och Olle Löfmans nybyggda höns hus i Saltvik Långbergsöda. Under en miljon mark hade paret satsat på sin höns gård, där det fanns cirka 2.000 unghöns.

Tio år senare besöker vi gården igen. Det har gått bra för verksamheten och numera finns dubbelt så många hönor och ännu ett höns hus i storformat på gårdsplanen.

– Från början hade vi lite höns, 700 stycken, i ett höns hus bredvid ladugården och vi sålde äggen till en butik, berättar Margareta Löfman.

Bytte bibban mot ägg

Men det fanns större efterfrågan på åländska ägg från frigående höns, så Margareta slutade sitt jobb på stadsbiblioteket och paret Löfman satsade istället på äggproduktion i större skala.

Vi stiger in i ett packrum, det finns två stycken som ligger i direkt anslutning till båda höns husen.

På ett 30 meter långt rullband kommer äggen åkande från värpnästerna inne i hallen.

I packrummet tillbringar Margareta Löfman många timmar varje dag medan Olle sköter de större leveranserna som görs regelbundet, numera säljer man ägg till cirka tio butiker och flera skolor.

– Visst är det ett fritt jobb, men samtidigt är man väldigt bunden. Man är mer bunden av att ha höns än av att ha kor. Korna ska bara mjölkas morgon och kväll medan man måste hålla koll på hönsen hela dagen, speciellt unghönsen måste övervakas så att de inte blir stressade, säger Margareta, och berättar att man kan påverka hur hönsen betar sig och mår genom att reglera ljuset i höns huset.

Plockas för hand

Äggpriset har varierat kraftigt under de senaste tio åren, men eftersom Löfmans både packar och levererar själva har de inte berörts på samma sätt som andra äggproducenter.

– Men ifjol höjde vi faktiskt priset lite, det var första gången på alla år, berättar Margareta.

Varje ägg som kommer rullande på bandet plockas för hand och läggs i sina kartonger. När hönsen är på topp, vid ungefär 30-40 veckors ålder, innebär det 1.800-1.900 ägg per höns hus och dag.

Hur gammal blir en värphöna?

– Hönsen är fyra månader när de kommer till oss och normalt är en höna med i produktionen i 14-16 månader. Men i vårt

2.000 bor i hop. Gårdens cirka 4.000 hönor är uppdelade i två olika höns hus där de har i princip fri tillgång på mat och vatten. Vid besök av utomstående söker hönsen trygghet och står riktigt nära varandra.

Tio år sedan. I slutet av december 1997 inleddes verksamheten i Löfmans nybyggda höns hus och Nya Åland berättade så klart om satsningen. Sedan dess har både hönsen och höns husen blivit dubbelt fler. Faksimil ur Nya Åland den 12 januari 1998

andra höns hus har vi åldersrekord, där finns höns som snart blir 3 år.

Efter att Hellesby gård lades ner finns det ingen som slaktar höns på Åland längre, så Löfmans får ta hand om det själva. De gamla hönsen gasas, vilket ska gå snabbt och smärtfritt, och sedan eldar man upp de döda fåglarna.

Från Österbotten

Alla hönor hos Löfmans kommer från uppfödare i Österbotten och är av rasen Hy Line.

– Det är en superbra ras, de är tåliga, friska och starka höns, säger Margareta.

Aldrig har hon ångrat äggsatsningen under de tio åren som gått. Och precis som 1998 är frigående höns det enda alternativet som Löfmans kan tänka sig. Sommartid får hönsen gå ut i en inhägnad med tak på gården. I somras fick de

Höns mamman. Margareta Löfman trivs som egenföretagare i äggbranschen. – Det är ju mer jobb att ha frigående höns så jag förstår dem som har burhöns i stället, men för oss fanns inget alternativ, säger hon.

dock stanna inne på grund av osäkerheten kring fågelinfluensan.

– Det är ju mer jobb att ha frigående så jag förstår dem som har burhöns i stället, här är det ju bland annat ströbäddar med kutterspån som måste hållas rena, säger Margareta, medan hon förbereder hönsen för vårt besök genom att reglera ljusstyrkan på lamporna i höns huset.

Flaxande besök

Det är inte bara att kliva in hur som helst till hönsen.

– Hej, säger Margareta när hon gläntar på dörren till hallen, och möts av ett yvigt kacklande och medan hönsen flaxar bort från dörren.

Speciellt unga höns kan bli väldigt stressade och lägga sig i en ända stor hög, där de som hamnar underst kan klämmas till döds.

– Men vi har inte varit med om någon sådan stor olycka.

15 ton foder. Två stora höns hus och fodersilon som totalt rymmer närmare 30 ton vittnar om hur stor äggproduktion som finns på gården. Hönsen äter ungefär 15 ton, helvegetariskt, foder per månad.

Men när vi har riktigt unga höns kan vi gå in först när lamporna släckts för kvällen, så då får man treva i mörkret, säger Margareta, medan hon kliver över kutterspåret.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Rullar 30 meter. På löpande band rullar äggen ut från värpnästerna i höns hallen ut till packrummet. 30 meter långt är bandet.

TV-programmet

Lördag 19 januari

- 9.00 Bolibompa** [90659]
9.00 Bolibompa-helg [64906]
9.05 Bamse - världens starkaste björn (R) [5481703]
9.25 Små spöken (R) [8005068]
9.35 Karlsson på taket (R) [8199548]
10.00 Riddaren från Pelargonien (R)
10.15 Folkoteket (R) [8552432]
10.30-10.55 Hasses brorsas lätsassyrras kompis (R) [7013093]
11.10 Plus (R) [9400364]
11.40 Dubbat (R) [5725161]
12.10 Stjärnorna på slottet [8134884] Svensk realityserie.
13.10 Daniella och Jens (R) [985172]
14.05 Ordförande Persson ut i världen (R) [752155]
15.00 Andra Avenyn (R) [1074]
15.30 Andra Avenyn (R) [4161]
16.00 Uppdrag granskning (R) [33277]
17.00 Antikundan (R) [46797]
18.00 På spåret (R) [40513]
19.00 Bolibompa [2797]
19.00 Bolibompahelg [91242]
19.05 Disneydags [191155]
20.00 Livet enligt Rosa (R) [797] Svensk familjeserie. Del 3 av 12.
20.30 Rapport [50987]
20.45 Sportnytt [1636780]
21.00 Stjärnorna på slottet [72781] Jan Malmsjö bjuder sina kamrater på en resa över sundet till Tivoli för lekfull trekamp. Del 5 av 5.
22.00 Brottskod: Försvunnen [73242] Amerikansk kriminalserie från 2006.
22.45 Inför Guldbaggegalan 2008 (R) [8293722] Här presenteras de nominerade till Biopublikens pris.
22.55 The Monkees [5302722] Dokumentär om popgruppen The Monkees uppgång och fall.
23.55 Out of practice [3361267] Am komediserie. Del 16 av 22. När Oliver och Ben får veta att Lydia ska renovera sin lägenhet får de panik.
0.20 Rapport [2411556]
0.25 Det vilda gänget [2437440] **FILM** Am västern från 1969. Året är 1914. Efter ett misslyckat tåggrån jagas de nio rånarna av prisjägare. I rollerna: William Holden, Ernest Borgnine.
2.45-8.00 SVT24 [23490488]

- 9.15 Fråga doktorn** (R) [5328567]
10.00 Go'kväll (R) [3714567]
10.45 Vinterstudion [3747884]
10.55 Direkt: Alpint: Världscupen [85513722] Damernas störtlopp.
12.10 Vinterstudion [2520432]
13.45 Direkt: Skidskytte: Världscupen [5742180] Damernas jakttävlning.
14.45 Vinterstudion [9492529]
16.25 Direkt: Skidskytte: Världscupen [9637277] Herrarnas jakttävlning.
17.30-17.45 Vinterstudion [44987]
17.55 Frufritt (R) [46971]
18.25 Emigranterna (R) [30364]
18.55 Helgmålsringning [4923364] Helgmålsringning från Vännäs kyrka.
19.00 Rapport [51180]
19.15 Landet runt [741109] Veckokrönika. Programledare: Karin Mannberg. Del 2 av 24.
20.00 Retreat - den raka vägen (R) [45884] Brittisk dokumentärserie. Sex personer provar på islam under fyra veckor när de lever tillsammans i en muslimsk koranskola. Del 1 av 3.
20.55 Anslagstavlan [1397109]
21.00 Parkinson [63258] Brittisk pratshow. Del 4 av 10. Den brittiske boxningsstjärnan, Ricky Hatton, berättar om sin titelmatch mot Floyd Mayweather. Tv-profilen och mat-skrubben Michael Winner pratar om sin nya bok "The fat pig diet". Musik: Paul Anka.
21.45 Ogiltig frånvaro [8794722] Nyzeeländsk kortfilm från 2005. När Evan inte vill gå i skolan åker han buss hela dagarna med sitt ritblock.
22.00 Rapport [95664]
22.05 Kärlek & fördom [8181277] **FILM** Brittiskt drama från 2004. En mor försöker få sina döttrar bortgifta. Bredbild. I rollerna: Aishwarya Rai, Martin Henderson, Daniel Gillies.
23.55 Get up stand up (R) [7071631] Dokumentärserie om pop och politik. Del 2 av 6. Next stop Vietnam.
0.55 Kalla spår (R) [3539759]
1.40-2.25 Kalla spår (R) [9746440]

- 7.30 Lilla huset på prärien** [865258]
8.30 Miss popularity [869074]
9.30 Simpsons [521277]
10.00 Simpsons [522906]
10.30 Ett geni i familjen [3970172]
10.55 Ett geni i familjen [7116258]
11.25 Scrubs (R) [9251987]
11.55 Scrubs (R) [9544838]
12.25 All of us [635180]
12.55 All of us [903513]
13.25 Momento [5334155]
13.50 Tidsjakten [2490242] **FILM** Kanadensisk-am thriller från 2000. En f d polis får möjligheten att resa tillbaka i tiden för att fånga sin pappas mördare. I rollerna: William Devane, Rob Estes, Laurie Holden.
15.35 I nöd och lust [8427345]
16.05 Fab 5 [406161]
17.05 Familieakuten [403613] Amerikansk realityserie från 2005.
18.00 Förhådd [502797] Amerikansk dramaserie från 2005.
19.00 Design: Simon & Tomas (R) [119877] Svenskt inredningsprogram från 2008.
20.00 That old feeling [855426] **FILM** Amerikansk komedi från 1997. Lilly är en filmstjärna som antagligen har nått sin storhetstid för länge sedan. Hon träffar på sin exmake när deras dotter Molly gifter sig. I rollerna: Bette Midler, Dennis Farina, Paula Marshall.
22.00 Direkt: West end star [705277] Svensk realityserie från 2007. Del 7 av 9.
23.00 Resident evil: Apocalypse **FILM** [6300161] Brittisk-tysk-fransk thriller från 2004. Ett virus har förvandlat invånarna i staden Racoon City till blodtörstiga zombier. I rollerna: Milla Jovovich, Sienna Guillory.
0.50 Ond uppsåt [92611092] **FILM** Am thriller från 2000 med Craig Sheffer, Jennifer Beals, Corey Haim.
2.35 Fear factor USA [9505515]
3.45 Simple life 3 [2439440]
4.10 Simple life 3 [2453020]
4.35 Home and away [5400001]
5.00 Home and away [6332310]
5.25-5.55 Home and away [3285391]

- 6.45 Elias** (R) [8938451]
7.00-9.59 Barnprogram [41274906]
7.00 Lazy town (R) [478906]
7.25 Koalabröderna [3573118]
7.35 Koalabröderna [9035242]
7.45 Boblins (R) [3026432]
8.00 Postis Per (R) [384513]
8.15 Dora (R) [1301432]
8.40 Mumintrollens [5281722]
9.05 Svamp-Bob (R) [3842513]
9.20 Svamp-Bob (R) [6161797]
9.30 Lattjo hela veckan [6168432] **9.40 Mimmi & Moije** [5638451]
9.50 Lattjo hela veckan [6257548]
9.59 Nyhetsmorgon lördag [452021155]
12.30-13.20 Bygglov (R) [3712987]
14.25 Hundjobb (R) [9237529]
15.00 CBS 60 minutes [536529]
15.50 Pang i bygget (R) [2775890]
16.35 Döda poeters sällskap [9129529] **FILM** Am drama från 1989. Karismatiske John arbetar på en traditionsbunden skola i New England. I rollerna: Robin Williams, Ethan Hawke.
19.00 Keno [887890]
19.05 Vinnare: V75 [206987]
20.00 Nyheterna [426703]
20.20 Vädret [7843277]
20.25 Lotto, Joker och Drömvinsten
20.35 Postkodmiljonären [962426]
21.00-23.00 Direkt: Handboll: Sverige-Frankrike [948180]
23.00 Nyheterna och vädret [461682]
23.15 Life aquatic [2574703] **FILM** Amerikansk komedi från 2004. Steve är oceanforskare och är ute efter en jaguarhaj som dödat en i Zissousällskapet. I rollerna: Bill Murray, Owen Wilson, Cate Blanchett.
1.35 Martin Lawrence Live: Runtelat [4068001] Med amerikanske skådespelaren och komikern Martin Lawrence.
3.35 Tusen tunnländ [6264285] **FILM** Amerikansk drama från 1997 med Michelle Pfeiffer, Jessica Lange.
5.15 Lättlagat (R) [5410488]
5.40 Lättlagat (R) [1935117]
6.20-6.45 Lättlagat (R) [1353865]

- 16.15 Isens kyrkor**
 Del 2 av 2. Kathrine och Thor-kild Kjærgaard besöker kyrkor längs den grönländska kusten.
16.45 SALT
 Om makt. Monica Vikström-Jokela är den första och enda kvinnan någonsin i vårt domkapitel.
17.15 Obs.
 Aktualiteter.
17.45 BUU-klubben: Plåstret
 Missade du Oppåner å hitådit och Nej! Nej! Nej! den här veckan? PLÅSTRET räddar dig.
18.15 TV-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Matador
 Dansk tv-serie från 1978. Om livet i småstaden Korsbaek mellan åren 1929 och 1943. Del 16 av 32.
19.20 1000 km ortnamn
 Sjön som inte finns och viken som bytte image.
19.30 Sportkampen
 Del 1 av 11. Stafetten. Den första dagen ställs lagens samarbete på prov.
19.45 Sportkampen
 Del 2 av 11. Den tuffaste timmen. Kickboxning & boxning och en stentuff lärare som kräver allt.
20.00 TV-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Vinäventyr med Oz och James Vinkännaren Oz Clarke och bilentusiasten James May besöker området Champagne.
20.50 Per Fly i närbild
 Möt Per Fly, en av Danmarks mest framgångsrika regissörer.
21.20 Arvet
FILM Dansk drama från 2002. Christoffer lever ett lyckligt liv i Stockholm tillsammans med sin svenska fru, skådespelerskan Maria. När hans far begår självmord tvingar hans mamma honom tillbaka till Danmark för att ta över familjeföretaget. I rollerna: Ulrich Thomsen, Lisa Werlinder, Lars Brygmann. Regi: Per Fly.
23.10-23.15 Tusen sjöar och en ankdamm
 Del 2 av 10. Det sägs att det är en lottovinst att födas till finländare, men delas vinsterna bara ut till fem procent av befolkningen?

Se det med egna ögon!

På webben och IPTV
www.24.ax

TV ÅLAND
 INFOKANALEN

Tro, hopp och...
 ...ett gott nytt år? Ja, vad säger våra höjdare?
 Ej Smedsböle.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

9.00 Kulturen. Repris av måndagens, tisdagens och onsdagens Kulturen.
 9.45 Musik. 10.00 Spisa med radion. Programledare: Kjell Brändström. Repris från onsdagen. 11.00 Musik. 12.00 Firmabilen. Repris från tisdagen. 13.00 Veckans gäst. Programledare Tom Wiklund. Repris från fredagen. 14.00 Pensionärstimmen. Ett program producerat i samarbete med Mariehamns Pensionärsförening. Repris från måndagen. 15.00 Kunskapscupen. Programledare: Owe Sjöblom. Frågesport för elever i klass 6 i de åländska skolorna. Deltävling 1 av 8. Tävlingslag: Strandnäs 6C, Lumparland och Källbo. Repris från tisdagen. 16.00 Jazz med Wallers. Programledare Ann-Christin och Kurt Waller. Repris från 13.01.08. 17.00-19.00 Musik. 5.30 Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

- 8.00 Tv-nyheter** [14971]
8.05 Ettans dokumentär: Fem begravningar, ett bröllop [5283797]
9.00 Tv-nyheter [59074]
9.05 Loppis [1332345]
10.00 Tv-nyheter [76797]
10.05 Lördagssällskap [9619762]
10.45 Om jag faller [8457277]
11.00 Tv-nyheter [28180]
11.05 Oj vilken dag! [1223703]
11.45 Pizza passionata [8914513]
12.00 Basaren: Trygg här? [9258]
12.30 Ån flödar vinet (R) [5277]
13.00 Tv-nyheter [90838]
13.05 Nyheter på teckenspråk [9772548]
13.10 Ettans dokumentär: Vodkaturister [4188155]
14.10 Ilona Rauhala [268161]
14.40 Familjen Serrano [9890780]
16.00 Sjukhuset i Holby City [28345]
17.00 Tv-nyheter [10513]
17.10 Droppen [8537548]
17.15 Hemgatan [6316838]
18.00 Tv-nyheter och väder [48277]

- 18.10 Sportrutan**
18.15 Den som lyckan får [14890]
18.45 Luftresa till Europas kuster [1517797]
18.55 Seriestart: Den vida naturen: Galápagosöarna
19.45 Monk [379426]
20.30 Tv-nyheter och väder [72155]
20.45 Lotto [6495664]
20.50 Sportrutan [570513]
21.15 Presidentens kansli [4437109]
21.30 Korsdrag [616]
22.00 Nyhetsläckan [529] Frågetävling.
22.30 Känslig hud [600]
23.00 Extras - Jag vill också bli stjärna [5258]
23.30 Kallt mord [35708] Amerikansk kriminalserie. Spärilöst försvunnen, del 1 av 2. För tolv år sedan försvann en ung kvinna utan att lämna några som helst spår efter sig. Så hittas hennes kläder överraskande och Boyds team får ett kvistigt fall på sitt bord.
0.20 Euronews [4854778]
0.30-5.55 Nyhetsfönster [31724830]

- 6.00 Ordspel** [30600]
7.00 Tellus-frågesport [1084093]
7.45 Lilla tvåan [7056567]
7.46 Poko [109088074]
8.11 Nöjesnappen [108943242]
8.31 Mina vänner Tiger och Nalle Puh [100006819]
9.00 Galaxen [28616]
9.01 Ett ögonblick! [100007548]
9.30 Operation Orkan [6712971]
9.45 Dr Dogg: En trollkarl som stjal [6037249]
10.05-10.30 Spelnytt [1133703]
13.50 Världscupen i nordisk kombination [5769074]
14.55 Brytpunkt för nationen [4079529]
15.40 Världscupen i skidskytte [2423819] Herrarnas sprinttävlning.
17.20 V75-travet [929906]
17.55 VM i hastighetsåkning på skridsko [2469906] Första tävlingsdagen. Refereras på finska av Bror-Erik Wallenius. Heerenveen, Holland.
18.50 Tv-nyheter [7496890]
19.00 Sportrutan [62242]
19.05 Tvåans vinterväder [3955890]

- 19.10 Stjärnorna i hemstaden** [5517529]
20.00 Saken är biff! (R) [93180]
20.15 På gräsrotsnivå [2737695]
20.25 På flygplatsen [383529]
20.50 Ett fall för två [3166664] Felpassning. Fotbollslöftet Charinho är redo att ansluta sig till Frankfurts första lag men blir anklagad för ett mord. Faller verkar handla om ett misstagg, men är det så?
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [7537432]
22.05 Där björkarna susa [5108838] Finsk dramaserie. Del 9 av 12.
22.55 Hour of the gun [112529] **FILM** Amerikansk västern från 1967. I rollerna: James Garner, Jason Robards, Robert Ryan.
0.40 Ordspel [7202391]
2.00 Tv-spelet OK - den rätta frågan [1479759]
3.00-4.00 Dolt ord [1473575]
4.00 Mikämikä-tyveli [1482223]
5.00 Sudoku [1493339]

- 7.45 Pokémon** [5739093]
8.10 Disneys Tarzan [5720345]
8.35 Motorcykelmössen [2003426]
9.00 Monsterallergi [707155]
9.30 Tale Spin [7277890] Amerikansk animation.
9.55-10.00 Mitä tänään sy-ötäisiin ? [7432529]
10.10 Snowboarding: Frontside 3 [9111258]
10.40 Freestyle: Världscupen [9360451]
11.10-11.25 Ostoskanava [7982432]
12.25 Dolda liv [908548] Finsk dramaserie.
12.55 Dolda liv [276971] Finsk dramaserie.
13.25 Dolda liv [360364] Finsk dramaserie.
13.55 Kadonneen lumen metsästäjät [900141]
14.25-15.55 Mäkihyppyä: Maailman Cup [4856345]
16.05-16.55 Mäkihyppyä: Maailman Cup [1858839]
17.20 Simpsons [586884]
17.50 Drömvänningar [3534109] Brittisk dokusåpa om vanliga människors ovanliga byggprojekt.

- 19.00 Sjuans nyheter** [150258]
19.10 Tuloruutu [1919161]
19.15 Uno Turhapuro - herr president [1491797] När Uno blir vald till president tycker han att han lika bra kunde vara kung. Regi: Ere Kokkonen, Finland, 1992. (83'). I rollerna: Vesa-Matti Loiri, Tapio Hämäläinen, Marita Nordberg, Simo Salminen, Spede Pasanen, Hannele Lauri, Matti Tuominen, Ismo Kallio.
21.00 Överlevarna [982884]
22.00 Tians nyheter [430426]
22.10 Tuloruutu [5176529]
22.20 Lotto, Lauantai-Jokeri ja Keno [2620068]
22.25 Predator - saalistaja [7747890]
0.30 Sokea oikeus [1446372]
1.30 Voittopotti late night [1457488]
2.30-6.00 Se Oikea [80628056]
6.00 Se Oikea [8971662]

Så hålls blommorna vackra länge

Fråga: Hur får man lätt bort den smutsiga hinna som ofta blir kvar i vaser efter snittblommor? Finns det några andra knep för att hålla snittblommor levande länge, förutom näringspåsen som man får med?

Svar: Har ni märkt att det är ljusst ut ännu klockan 16.00? Jag städade bort julen. Helt och hållet faktiskt. Verandans ljusslinga brukar hänga med till påsk i vanliga fall. Det är härligt att plocka fram allt julpynt och det är lika härligt att plocka bort det och börja förbereda sig för våren. Jag brukar unna mig ganska mycket tulpaner. Primulorna finns redan såg jag i helgen. Jaaa!

Rengör vaser

Vaser kan vara lite kluriga att få rena. Speciellt om de är kurviga, av kristall, icke maskindiskåliga eller så smala att det omöjligt går att klämma in en borste i dem. Allt som tål diskmaskin sätter jag dit. Konfirmationskristallen brukar jag blötlägga med maskindiskmedel över natten, då det behövs. Droppa lite, håll eller bryt en bit maskindiskmedel och lös upp det i hett vatten. Orkidévaser är besvärliga. Där gäller nog maskindiskmedelslösningen också. Flaskborstar finns i olika storlekar och tjocklekar. De går att böja också så att man får borsten uppåt fast vasen går neråt. Tipsen ovan är inte särskilt

miljövänliga. Vanligt diskmedel och diskborste är bra att börja med. I "Smartha tips" utgiven av Finlands svenska Marthaförbund tipsar de om en "gröt" av salt och ättika som får stå i vasen en halv timme. Rengör sedan vasen med vatten. Man kan säkert blötlägga med bara vatten och ättika också, eller gnida med salt och ljummet vatten. Ett annat knep är att byta vatten ibland i vasen så bildas ingen hinna.

Snittblommor länge

Marthorna har en hel del bra tips på hur man får sina snittblommor att hålla länge. ■ För att undvika dålig lukt i vasen kan man sätta en matsked ättika i vattnet. ■ En droppe klorin gör att bakterierna dör i vattnet och

Vårfint. Tulpanens dag var i går. Tina tipsar om hur man får snittblommorna att hålla länge. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

blommorna håller länge.

- Blanda 1 liter vatten med 1-2 matskedar ättika och 2 matskedar strösocker. Koka upp blandningen och låt den svalna.
- Tulpaner och andra mjuka snittblommor tycker om 1 tesked potatismjöl i vattnet.

- Rosor och nejlikor tycker om varmt, inte hett, vatten som man kokat upp med 1 dl strösocker och 1 tesked ättika per liter vatten.
- Syrener vill ha hett vatten. Lycka till och unna er lite blommor.

Tina

LÖSNING KRYSS 13

GÖR RÄTT SET	GRUNDLIST	UN	TILL TALAS FÖRÖR	FATTA	OROSMEDJAN	Bulle 364									
PIRIPIRI	YNKAN	KAN	VAROGE	NÄ	VEBER	VARDAGS									
SOM SIE BOR	GOD	SCH	STÄR I LÖSNAN	VEKE	HM	LÄS									
PKLER VE DÄ OCH DÄ	ÄR	VI	OD FRÄN	HM	ÅS	LÄS									
LEA I BÖRJAN	EK	VI	LÄS	HM	ÅS	LÄS									
MÖNK PERIOD	NAT	TOLK	OD FRÄN	HM	ÅS	LÄS									
UD	D	TOLK	OD FRÄN	HM	ÅS	LÄS									
KAN SPÄR OFFER SIE	E	NÄL	KAN SPÄR OFFER SIE	NÄL	ÅS	LÄS									
STILLA STÄRNEN	S	KER	STILLA STÄRNEN	CIVILKURAGE	ÅS	LÄS									
KÄR	PAUS	OH	KÄR	GLAUKOM	ÅS	LÄS									
KANAS MED BLÅSE	BULLERNIVÅ	BB	KANAS MED BLÅSE	RAPS	ÅS	LÄS									
TAR	DET	LÅNG	TAR	ABE	ÅS	LÄS									
AMI	S	INGEN	AMI	NAGEL	ÅS	LÄS									
HALSDUK	CHASSI	N	HALSDUK	SERAF	ÅS	LÄS									
STIA	LÅN	OM	STIA	ÅTTLIG	ÅS	LÄS									
ÖN	LÖSGOM	S	ÖN	FINXEN	ÅS	LÄS									
VEDA	ÖKA	N	VEDA	ÖKA	N	LÄS									
BRUKAR MAN FRANSÖSKA	BRE	E	BRUKAR MAN FRANSÖSKA	BRE	E	LÄS									
RYNDE	RE	LING	RYNDE	RE	LING	LÄS									
FLYARE	A	SFI	FLYARE	A	SFI	LÄS									
BLER MAN AV DEN SOM	AVI	TÖR	BLER MAN AV DEN SOM	AVI	TÖR	LÄS									
AGARE	EGG	AD	AGARE	EGG	AD	LÄS									
OR	RÄ	PDF	OR	RÄ	PDF	LÄS									
VAR	P	PEP	VAR	P	PEP	LÄS									

GRATTIS

Casinolotterna i krysset nr 1 går till Christina Holmström Saltvik. Varsin Naturlott får Mysan Strömberg Mariehamn och Erika Mattsson Sund.

www.nyan.ax

Sälj det du inte behöver med en annons i Torget

Lämna din annons:

Telefon dygnet runt:
0600 91 219
Kostnad 5,05 € + lokalsamtalsavgift

SMS:
Skicka **TORGET** barnvagn säljes, 75€, tel 23 444 till **173521**
Kostnad 0,95 €

torget.ax NYHET!
Nu kan du lämna din annonstext och ladda upp bilder på hemsidan.
Kostnad 0€

Priser för privatpersoner:
Annonser i tidningen och på torget.ax 0€
Bild på hemsidan 0€
Bild i tidningen 10€
Signatursvår 10€
Alla priser inklusive moms

Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under 33€

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

KRYSSSET

Nya Ålandskryssset nr 12 • Saltvik

PASCAL PRESENTERA EN PJÄS	UTE-PLATS LITNIUM	I STRANDKANT	AHLFORS UNDRAR OM DE FINNS I KONGO	MATS SOM SKRIVER VISTELSE NUMMÄR	KURT SOM SÄTT TÖN	SVENSK FILM	BELTRAN I BLÅSTEN VALUTA I UNGERN	PÅ PIN... POMERN	VÄRK	PÅ VIFT I LIFT	SEGELFARTYG	AVSLAG	HANSSON SOM SJÖNG VISOR	EWING I TV-DALLAS
REN-ODLING FRONT	HELT TOPPEN I SALT-VIK	SVALG SYRE	LÄTT-LÄST BLAD	VID HAMMARREN PÅ FANA	MÖBEL	INGALUNDA PÅ ÅLAND	TICKAR FRAMÅT	ERIKSSON SOM SKREV "BERÄTTELSE FRÅN BÄNÖ"	2 STRECK	VERKSTAD SYFTAR PÅ	OGRÄS	KAN MAN LIGGA PÅ SPELAS UPP	GÖR JAG SA FLUND-RAN	
TIDNING I ÖST TROTS NAMNET	UPPSYN UNDER VINGAR	VAR HÄLSAD	PÅ-KNAPP	HETTE UNG VÄNSTER FÖR LIV I LUFTEN	TIPPNING OCH TERM	SÄNDER P1 P2 P3 P4	DAGEN FÖRE JUL-AFTON	CEREMONI	KARLSRO I SALT-VIK	LEDNING FÖR ODLING	LIST	HÄR FINNS KAS-BERG	RHODE ISLAND SKÖTSK FLOD	
NÄRA FÖR DEN SOM MISSAT	LINJAL UTTALAS SOM DRYCK	SAMVERKAN SKUMMAR	SLYNGEL-AKTIGT KLYKAN I SLYNGEL	BÖRDA BÖRDE BLI TVÅ	FÄLLER BITARNA PÅ	ÄR OFTA TANGON NEODYM	KOMPLEXT TAL STYCK	HÄRMAR DUKTIGT	BLOD-BRÖD FAR ÖVER	DRAG TRÄDI STEKEN	MÄRKER MÄRKET UT-ANFÖR MARIA UT	HÄR FINNS KAS-BERG	HÄR FINNS KAS-BERG	
FILTER & FRIST EFTER LANKA PÅ DÖRK FUNGERAR SOM	DALTA KAN MAN PÅ HJÄLP	LEDER EN TILL ROM	BOR BRITT I NU I RÖ SOMNA IN	GÖR DOA VASS-BÅT	FÖRS FRAM	HETTE FINNAIR FÖRR	SÄLJER OLJA	STORA STEG GUD	ULL-MANN	FLÅTA KULT-SERIE PÅ TV	KAN DAGAR VARA	HÄR FINNS KAS-BERG	RHODE ISLAND SKÖTSK FLOD	
SMUMPAR UT	KÅHRE SOM SKREV SONETTER	LYNX KÖCKAT I KÖKET	"... OCH HANS VÄRLD" AV IRVING	MÅSTE ÅCA SIN MJÖLK	OCH	KÄND RUDOLF	GRUS DANSAR LENA PH I	SÖMMA ALTHORN	HANS JOBB ÄR ATT KNACKA DÖRR	FONDER	SMÅ-BESTYR DJUR	ÄR LÖN FÖR MÖDAN	KAN ZON VARA	MUSIKALEN "LA CAGE ... FOLLES"
7 JULI	BOMMÅSLING	BALT-STAD	MÅTT FLINA PERFO-REKA	BRANT	ADDEL	GÖR VÄL TEAM	PÅ BIL I ANKARA	GER EN TID	BRITTIKA POETEN KATHLEEN KILOBYTE	TENN	KAN ZON VARA	SÄNDER I ITALIEN ETT KRUX	SLUT PÅ ÅLANDS WEB-ADRESS	AV DAVID LINDSTRÖM FRÅN SALT-VIK
TAK-TALLRIK	VAKTÄDE HITLER													

Lösningarna till Nya Ålandskryssset nr 12 vill vi ha senast torsdagen den 31 januari. Vinnarna och rätt lösning presenteras lördagen den 2 februari. Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn. Märk kuvertet JULKRYSS. Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

NAMN: _____

ADRESS: _____

Tipsa oss dygnet runt! Tel 23 444.

Isfria vintrar och fiskfria hav

På hugget

JOHAN BOMAN
FISKARBODEN
fiskarboden@aland.net

Vilka vintrar det har blivit, fast det är i mitten av januari finns inga isar ännu. Varken kyla, is eller snö har synts till, förutom en köldknäpp i december. Enligt många forskare är ju detta framtiden med uppvärmning och så vidare. Kanske det bara är att vänja sig.

Detta gör ju att fisket står mer eller mindre stilla. Ett undantag är ju havsöringsfiskarna som gör tappra försök att få en kämpaglad öring på kroken. Men den hårda blåsten är inte heller bra och dagarna är mörka och korta. Men som vanligt går vi mot ljusare tider, och isen kommer nog, det gör den alltid. Ifjol lade den sig den 26 januari och låg sedan i cirka två månader. Ett tips kanske skulle vara att införa när eller om Slemmern blir istäckt, istället för när isen går.

Yrkesfiske olönsamt

I går publicerades en artikel i Dagens nyheter om fritidsfiskets kontra yrkesfiskets ekonomiska värde. Det är Fiskeriverket som har tagit fram denna rapport på uppdrag av den svenska regeringen. Bakgrunden är att den svenska regeringen vill veta förutsättningarna för fisketurismen i Sverige. Man kom fram till att fritidsfiskets värde är 10 gånger större än yrkesfiskets. Samhällsekonomiska vinsten från fritidsfisket är strax under en miljard kronor. Samma siffror för yrkesfisket är cirka 75 miljoner kronor. Yrkesfiskarens vinst är mindre än en krona per kilo fisk som når konsument. Forskarnas slutsats blev att samhället skulle göra en mycket större vinst om yrkesfiskarnas kvoter skulle minska till förmån för fritidsfiskarnas. Rapporten säger också att fritidsfisket är skonsamt mot fiskbestånden, samt att det ökar kunskap och engagemang för vår natur. Yrkesfisket däremot har enligt forskarna slagit ut många lokala bestånd av fisk, speciellt torsk. Efterfrågan på fritidsfiskeföretagens tjänster ökar hela tiden, men hindras av bland annat tillgången på fisk. Utredningen visar att i Östersjön minskar bestånden av abborre, gädda och gös. Lax och öringsbestånden är svaga och torskens situation är akut. Detta har medfört att fiskeriverket vill begränsa yrkesfisket för att gynna lokalt småskaligt fiske och fisketurism.

En krona per kilo

Siffrorna talar ju för sig själv.

En krona per kilo fångad fisk är inget vidare. Nu vet jag så klart inte hur dessa siffror stämmer in på Åland. Det är garanterat bättre här, men med tanke på hur fångsterna radikalt har minskat från mitten av 80-talet, och det faktum att bara en bråkdel yrkes- och binäringsfiskare finns kvar, är vi åtminstone på väg ditåt. Och eftersom dessa siffror gäller östersjöns svenska vatten är det nog i hög grad aktuellt för oss också.

Och siffror och ekonomi hit eller dit, men det är fiskstammarna som får betala priset.

Frågan är om man överhuvudtaget ska bevilja stöd och ge bidrag till en icke lönsam bransch, och istället satsa pengar och stöd på det som ger avkastning för samhället, i form av företagare i fisketurismen?

Lönsam turistgädda

Tänk er själva en gädda, säg tre kilo. En ganska fin gädda runt 65-70 cm. Denna gädda fångas av en yrkesfiskare i nät och säljs till fiskhandlare för 1,30 euro per kilo. Detta betyder att yrkesfiskaren får 3,90 euro för denna fisk. Om istället en turist från till exempel Ryssland reser hit och bor i en stuga, anlitar en guide, köper mat och dryck, köper eventuellt andra saker som utrustning med mera. Om han fångar denna gädda blir han överlycklig och kommer säkert igen. Och han till och med kanske släpper tillbaka den igen som de flesta sportfiskare gör. Den kan då räknas ännu en gång ekonomiskt sett. Även om den klubbas har den gett Åland betydligt mer än det första exemplet. Gädda är ju en sak som yrkesfiskare kanske inte vill ha, men det samma gäller faktiskt abborre, gös, lax, öring, sik och lake. Allt som bara går borde göras för att bidra och gynna det småskaliga fisket och fisketurism. Alla tjänar på det, samhället och fisken.

Catch & release

Catch & release fisket är även det på framtågande. Återigen kom resultat från en forskning som gjorts i Blekinge skärgård. 30 gäddor fångades med spö och märktes med aukustiska sändare. Sedan följdes gäddornas aktivitet med hjälp av mikrofoner. Alla 30 gäddor överlevde och slutsatsen på den rapporten är att gäddan klarar catch & release bra. Detta är väldigt bra, och en förutsättning för att bygga upp turismen runt vår största fisk, gäddan.

I väntan på isen.

Conny Sundberg med en fin gädda på 10 kg tagen på ismete. Den fick så klart friheten åter efter snabb fotografering.

Foto: PRIVAT

DEBATT

Vems är äran?

■ **Något jag** läste i tidningen nyligen om "ingifta" fick mig att tänka på talmannens nyårstal och hur gärna man vill ha mera inflyttning. Men hur går det ihop med hur återflyttare har behandlats?

Talman **Roger Nordlund** gladdes över att befolkningen växer. Nu är vi över 27.000 och om tio år är vi 30.000, enligt honom. Och vad har åstadkommit det? Är det den välkomnande attityden till in- och återflyttare?

Min personliga erfarenhet är att man närmast har jävlat med folk, rent ut sagt.

För snart sju år sedan, i mars 2001, gick flyttlasset tillbaka till Åland. Allt gick väldigt bra med tull och andra formaliteter.

Så var det det här med hembygdsrätten, som jag skulle få tillbaka. Det skulle gå lika elegant, det var bara att fylla i en blankett och så skulle saken vara klar om 3-5 veckor.

Så jag gick till landskapsstyrelsen, bad om en blankett och började fylla i.

– Du vill väl inte betala 80

mk för ett avslag, sade då tjänstemannen i fråga.

När jag undrade vad hon menade med avslag så sade hon att den som har bott utanför Åland längre tid än på Åland måste vänta på hembygdsrätten i ett år!

Man känner sig välkommen!

I ett år och tre månader fick jag vänta på hembygdsrätten. Under tiden hann ärendet bli ett spörsmål i lagtinget, men Nordlund, som då var lantråd, såg inget fel i att folk behandlades olika.

Så vitt jag vet har det blivit en ändring i reglerna, så att också de som har bott länge utanför Åland kan få tillbaka hembygdsrätten litet snabbare. Hur snabbt vet jag ärligt talat inte. Varför man överhuvudtaget skall behöva vänta är mer än jag förstår.

I vilket fall som helst är hanteringen inte något politiska kan yvas över när de slår sig för bröstet och gläds över att inflyttningen ökar. Å andra sidan är det väl för mycket begärt att de skall skämmas en smula.

Rolf B. Danielsson

En otrygg biltrafikant

■ **Jag tycker** att vägbyggena här på Åland utförs på en ganska riskfyllt sätt.

För det första tycker jag att skyltningen är undermålig, och finns det skyltar så respekteras dom inte.

Jag vet inte hur många bilar som kört om mig vid Eckerö vägbygge (tyvärr är ålänningarna värst), antagligen längtar dom hem när dom har varit över och handlat i Sverige. Resultatet är att bilarna får lackska-

dor och kanske stenskott i vindrutan.

En annan sak är kanske ännu värre ur trafiksynpunkt. Det är när det är mörkt ute och man får möte och kanske inte hinner se trafikbockar som markerar ett stup på kanske flera meters djup som slutar i en vattengrav.

Finns det ingen myndighet som ställer krav på vägbyggens säkerhet?

Hälsningar från

Otrygg trafikant

www.nyan.ax

Julhälsningen som försvann

Ville fick aldrig sin julhälsning. Avsändaren tappade brevet strax innan jul.

Anders Träskbäck hittade kuvertet och nu efterlyser han Villes välgörare.

– På julen satt jag som en annan Tove Jansson och undrade vem skall trösta Ville?

Anders Träskbäck hittade brevet på kvällen den 23 december bredvid cykelbanan som går mellan Trobergsgränd och Tekniska verken. Kuvertet är vitt och på det står skrivet med blått bläck "God Jul Ville!".

Anders skickade brevet tillsammans med ett foljebrev till Nyan.

– Jag hoppas Nyan kan ordna så att Villes välgörare får tillbaka kuvertet.

Den som känner igen kuvertet kan höra av sig till Nyan. Ville måste ju få sin julhälsning.

KARIN ERLANDSSON

Borttappat. Villes julhälsning försvann på vägen. Vem skickade den?

Foto: ERKKI SANTAMALA

LEDIGA PLATSER

Crosskey Banking Solutions är en leverantör av banklösningar. Systemen är speciellt framtagna för att leverera personaliserad bankservice oavsett distributionskanal. Crosskey är ett helägt dotterbolag till Ålandsbanken Abp och har i dagsläget cirka 150 medarbetare. Huvudkontoret finns i Mariehamn, med filialer i Åbo, Helsingfors och Stockholm. Crosskey arbetar med huvudsaklig inriktning på den nordiska marknaden. Bland Crosskeys kunder finns Ålandsbanken, Tapiola Bank, S-bank och DnB NOR.

CROSSKEY
BANKING SOLUTIONS

Vi söker

System Technician - PC Client

Arbetsuppgifterna består främst av att utveckla samt anpassa nya applikationer till befintlig PC-klient. Därtill kommer du att vara ansvarig för att kontinuerligt ta fram nya modeller för vår organisation. I arbetsuppgiften kommer du även att arbeta med underhåll, installation och konfiguration av befintliga PC-klienter med tillhörande applikationer och tredje parts produkter.

Vi söker dig som har teknisk utbildning på minst treårig datateknisk nivå, eller motsvarande arbetserfarenhet av Windowsbaserade operativsystem och applikationer. Vi ser gärna att du har goda kunskaper om Windows XP och AD. Därtill önskar vi god kännedom om klienters tekniska uppbyggnad och arkitektur. Vi förutsätter att du kan arbeta både självständigt och i team. Placeringsorten är Mariehamn.

Närmare upplysningar kring tjänsterna ger Team Manager Tom Blomberg eller HR-avdelningen Monika Mansnerus tfn 0204 29 022. Sänd Din intresseanmälan till career@crosskey.fi senast den 31 januari 2008.

www.crosskey.fi

LEDIGA PLATSER

Ålands statistik- och utredningsbyrå

www.asub.ax

Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) är en fristående institution med uppgift att verka som Ålands officiella statistikmyndighet samt att bedriva uppdragsfinansierad utrednings- och forskningsverksamhet. Statistikproduktionen omfattar viktiga fakta om det åländska samhället. Statistiska uppgifter levereras även till organisationer utanför Åland. Utredningsverksamhetens tyngdpunkt ligger inom det samhälls-ekonomiska området. Forskningen bedrivs också på uppdrag av beställare utanför Åland. ÅSUBs samlade produktion uppgår för närvarande till ca 90 publicerade produkter per år.

Efterfrågan på ÅSUBs produkter växer och vi behöver därför utöka personalen med en

statistiker

med inriktning på utveckling och produktion av ekonomisk statistik.

Av tjänsteinnehavaren krävs god förmåga att hantera statistiska uppgifter, hög IT-kompetens och god kännedom om relevanta dataprogram. Tjänsteinnehavaren skall kunna arbeta självständigt, formulera sig i skrift och ha god samarbetsförmåga.

Kompetenskrav är slutexamen från universitet eller jämförbar högskola (minst fyra års heltidsstudier) med för arbetsuppgifterna lämplig ämneskombination. Utbildning på forskarnivå är meriterande. Goda kunskaper om det åländska samhället är också meriterande.

Tjänsten är för närvarande placerad i löneklass A 23 (2.407–3.074 euro/månad) med möjlighet till tillägg för examen på forskarnivå (lic. dr). Ytterligare information om tjänsten kan fås från direktör Bjarne Lindström tel. 25 492, samt statistikchef Kenth Häggblom, tel. 25 497.

Ansökningarna skall vara ÅSUB tillhanda **senast måndagen den 4 februari 2008 kl. 16.15**. Vår postadress är Pb 1187, AX-22111 Mariehamn. Besöksadressen är Ålandsvägen 26, I tr.

SPARHALLEN – NÄR PRISET ÄR VIKTIGT!

HÅLL VÄRMEN...

... MED SPARIS HETA LÅGPRISER

SPARhallen
VÄRMEBATTERI
Effekt max 600 W, termostatsstyrt
med överhettningsskydd
117 x 34,5 x 12,5 cm
38,95/st

SPARhallen
STADIG TRÄHYLLA
180 x 90 x 38 cm
32,95/st

15 Kg:s låda

APELSINER

1 klass
Egypten..... 15,00/låda

FULLKORNSVETESEMLOR

300 gram
Vaasan..... 1,46/påse

Hälsosamt!

FULLKORNSVETEBRÖD

med korn, 550g
Vaasan..... 1,79/påse

GODMORGON

Apelsin Juice
1 liter 1,85/st

ÅLANDS EDAMOST

ÅCA 6,57/kg

ANANAS

Del monte guld
Costa Rica..... 1,16/kg

Öppet: vardagar 8-20, lördagar och söndagar 10-18

SPARhallen

Nyankortsvinnare:

Annika Klemets
Ödkarby

Vinner en Bingolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Ge ut lagtingsarbetet på entreprenad. Det måste gå att driftsprivatisera. Man blir så trött.

MESSARE

Pommern, läget allvarligt men inte hopplöst

Nya metoder. "Det har alltså visat sig att man med relativt enkla åtgärder effektivt kan bekämpa korrosion i historiska fartyg. Låt oss inte dröja med att introducera dem på Pommern." skriver insändarskribenten. Bilden är från Algots varv där Pommern ligger för reparation just nu.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

■ Vi är många som oroar oss för Pommerns skick, nu senast en grupp sjöfartsfolk i ett medborgarinitiativ med Göte Sundberg som första undertecknare. Gruppen rekommenderar att Pommern blir kvar i torrdockan på Algots varv.

När varningsklockan ljöd förra gången, 2005, gjorde undertecknad en jämförande studie av korrosionsbekämpning i historiska skepp (Corrosion of Historic Ships, Mariehamn 2006).

Studien omfattar 29 fartyg inkluderat Pommern och innehåller dessutom utlåtanden av ett antal fristående internationella experter. En av de många frågor som deltagarna i studien hade att besvara rörde just alternativet att permanent torrsätta museifartyg.

I många andra frågor gick åsikterna isär, till exempel om svetsning i nitade konstruktioner, och fullständig consensus rådde bara i en enda fråga, nämligen just frågan om permanent torrsättning: Ingen ansåg att detta var ett alternativ att rekommendera.

Min uppfattning är att den bästa insikten i korrosionsbekämpning i historiska fartyg finns i Förenta staterna. Där finns de flesta museifartygen och ett antal experter med erfarenhet från flera olika fartyg. En av Secretary of the Interiors, inrikesministeriets, rekommendationer för historiska fartyg som åtnjuter federalt stöd är: "Keeping your historic ship afloat is your first and foremost priority" (Den första och viktigaste prioriteringen är att hålla ett historiskt fartyg i vattnet).

Hur kommer det sig då att de åländska sjömännen så kraftigt advocerar för torrsättning av Pommern?

De ger två exempel, Cutty Sark och Great Britain. Men Cutty Sark är ett träfartyg med metallspant, i torrdocka sedan 1950-talet. Fartyget

lider svårt av både korrosion och förruttelse under den tidigare vattenlinjen. Antalet stöd mot fartygets botten har mångdubblats för att motverka formförändring och gör det numera nästan omöjligt att utföra de reparationer som behövs.

Great Britain var bokstavligen kölbrutet och i synnerligen dåligt skick efter att ha legat årtionden som vrak på botten vid Falklandsöarna. Tillbaka i Bristol i Wales kunde fartyget placeras som museum i samma docka där hon byggdes 1846!!

En genomgång av de närmare 2 000 fartygen i Norman J. Browsers International Register of Historic Ships visar i själva verket att Cutty Sark och Great Britain är verkliga undantag. Förutom Great Britain hittar jag inte ett enda större järn- eller stål fartyg som skulle hållas permanent torrsatt.

Varför torrsätts då inte historiska fartyg? Dels fortsätter korrosionen också efter torrsättningen, men minst lika viktigt: under de senaste 20-30 åren har mycket stora framsteg gjorts när det gäller korrosionsbekämpning på fartyg. Dels är det fråga om metoder som kommit från handelsflottan, dels speciella metoder för stationära museifartyg. Om detta ger ovan nämnda korrosionsstudie klart besked. Tyvärr visar den också att dessa metoder inte tagits i bruk på Pommern.

Galvanisk korrosion är bekant för de flesta: När två olika metaller är i kontakt med varandra - i synnerhet i närvaro av sjövattnet - upplöses den mindre ädla metallen. Också på fritidsbåtar skyddar man (ädlare) metall i propeller och beslag genom att placera ut (mindre ädla) zinkbitar, så kallade offeranoder. Sådana har också Pommern.

Det uppstår en elektrisk spänningsdifferens mellan järn och zink så att zinken blir anod och järnet katod.

Korrosionsskydd men med mycket bättre kontroll uppnås numera med en artificiellt "påpressad" elektrisk spänning. Systemet finns till exempel på färjorna och kryssningsfartygen och är speciellt effektivt just i hamnar där annan fartygstrafik och kajernas stålspond ger upphov till ickesymmetriska spänningar. (Skillnad mellan kaj sida och sjö sida.) Systemet har mer än trettio år på nacken och anses överlägset zinkanoderna och dessutom billigare i drift. Systemet saknas på Pommern.

Elektrolys är en annan orsak till korrosion i fartyg. Ström leds från fartyget till vattnet (jord) och tar metall med sig. Orsaken kan vara spänningsskällor utanför fartyget men är oftare resultatet av svårigheten att jorda den "landström" som används ombord. Museifartyg förses därför med egen "isolations-transformator" ombord vilket förhindrar att "läckströmmar" söker sig via skrovet till jord på land med korrosion som följd. Pommern saknar isolationstransformator.

Svetsande i nitade konstruktioner är under ständig debatt. Det finns kommersiella fartyg utan samhällsstöd där alla reparationer utförs som nitade konstruktioner (s/s Bohuslän i Göteborg) men vanligare är nog att man svetsar också på museifartyg. Nya problem uppstår emellertid vid svetsning på grund av att främmande metall införs och värmen förorsakar sprickbildning och öppnar nitfogar. 1998 svetsades 5.200 nitar på Passat (Travemünde) med stora problem som följd.

Ingen i den jämförande studien rekommenderade att nya plåtar svetsas på skadade plåtar (dubbling) annat än som en mycket temporär åtgärd. I stället rekommenderas att skadad plåt avlägsnas och ny insätts. På Pommern dubblas nu vattenlinjen.

För att eliminera de problem

som svetsning innebär har även kraftigt korroderade nitar reparerats med epoxiharts på ett antal museifartyg i Förenta staterna. På Balclutha (San Francisco) visar sådana reparationer inga tecken på förändring efter 20 år. Vid sandblåstring av detta fartyg 1986 uppstod inte mindre än 300 hål i bordläggningen. Också dessa reparerades med epoxi (fillers). Inte heller dessa reparationer hade 20 år senare (2006) fordrat några ytterligare åtgärder.

Revolutionerande nya färger (bland annat "high build epoxy resins") för marint bruk har introducerats under de senaste årtiondena. Färgerna är utvecklade för handelsflottan (bl.a. för isbrytare) men har också använts på museifartyg. Hållbarheten är ännu okänd men upp till 30 år anses möjligt på stationära fartyg.

Det har alltså visat sig att man med relativt enkla åtgärder effektivt kan bekämpa korrosion i historiska fartyg. Låt oss inte dröja med att introducera dem på Pommern.

Med hjälp av dem borde det inte vara omöjligt att bevara Pommern på vattnet och till ett rimligt pris. Som Mark Twardowski på Dar Pomorza (Gdynia) enkelt uttrycker det: "Ships look best in water."

Arbetet med den jämförande studien Corrosion of Historic Ships var ett av de trevligaste jag gjort. Aldrig har jag genomgående blivit så entusiastiskt bemött.

Det visade sig att Pommern och Mariehamn var välkända från Galveston i Texas till Melbourne i Australien. En av frågorna i mitt cirkulär rörde intresset för en konferens i Mariehamn på temat korrosionsbekämpning i historiska fartyg. Intresset var mycket stort. Låt oss utnyttja det!

Jerker Örjans

MESSA NYAN
Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Rondell-Runars Föglötunnelbeskrivning bör kallas "Sorkhälet". Sorken lärde sig simma då hålet vattenfylldes. 040-...

■ Finns det någon annan än jag som njuter hejdlöst av att det är så varmt ute...? Jag tycker det är underbart med en snöfri vinter! 040-...

■ Vem är du då? "Förrirade tjejen"

■ Låt INTE bio Savoy bli ett nytt Socis i våra hjärtan. 0457-...

■ ÅLA XXX, det är max en minut tomgångs körning i Mariehamn. 0457-...

■ Tips till stans "rondellskötare", lägg ut spikmattor på Sjukhusrondellens gräsmatta, så kanske vi slipper se den sönderkörd framöver. Rondellhunden

■ Nån som kan sponsra en fattig med nån euro per person till ny bil? Konto 660100-xxxxxx. Hoppas detta mess inte blir raderat av Nyan! "Behöver verkligen ny bil" Svar: Nej, men kontonumret raderade vi. Det måste nog vara lite mer hjärtnipande ändamål än en bil, om vi skall understöda det. Red.

■ Hej trollpackan i Bikupan i torsdags! 050-...

■ Vaddå Andra avenyn? 0457-...

■ Angående den bortsprungna hunden Akita kan jag meddela att hon är hittad och mår bra med sin jätte glada matte! Häls.från en som var med och letade på nyårsdagen. 040-...

■ Stort grattis Jennifer på 20-års dagen! Du är en riktigt pärla! Kramar från Pinglan som älskar att dansa med dig;-)

■ Hur skulle det vara med höjning av pensionen till sjukpensionärerna med 321 euro i månaden? Med 2 veckor kvar till nästa pension är det tomt på kontot! Leva på luft? 0457-...

■ Vet någon var man enkelt kan beställa Tokio hotel-tröjor hit till Åland? Mina barn är sålda på dem och vore kul att överraska? Kanske någon har beg. eller fel storlek att sälja? Mor

■ Till förrirad tjeje: Först måste du töja muskeln rectus scrotum några dagar, sedan går det att flytta kulorna! 0457-...

■ 100 st plogkäppar = 50 st saltvikare på språng mot ett bättre ställe. 0400-...

■ En anhörig. Oj, oj vad lite du förstår om det här. Det är nästan pinsamt. Det hjälper inte mycket att vara glad om du inte har kunskaper att ge en fullgod vård. Varför tror du att det finns en vårdutbildning? Sen finns det säkert en orsak till varför utbildade gnäller. De ser bristerna och kämpar för utveckling. "Trött på okunskap"

■ J messar fler gger/vecka, ingn svarar, j skriker på gatan, högt o ingn hör, j klottrar på väggarna, lägger krokben, knuffas o krockar mé folk, ingn applåderar ell går o anmäler mig, mrgn o kväl, tar j fler varv runt et grönt hus i stan då ölet flödar, hungrig o törstig, ingn öppnar o

bjuder mig på lite vatten o kärlek, jag tom tigger om stryck fö at få uppmärksamhet, ingn spöar mig, vad ska j göra då? läs mer, log'in på blogg.ax o sök mig. Ala förslag beaktas. Xeres

■ Vad synd det är om Savoy-garna! Men det finns många som gärna skulle ha deras "problem"! H. från "Förundrad fattigklapp"

■ Skulle inte S-E kunna tänka sig att lämna någonting kvar av faderns livsverk, t.ex. genom en donation? "Snart allt borta"

■ Jag må vara en bakåttävare, men den dagen jag måste köra i tunnel för att komma från Kökar flyttar jag. Basta! 040-...

■ Till dig och alla andra som smutskastar österbottningar, va sku ni göra utan oss? Jag har träffat många självgoda och egoistiska ålänningar också, under min tid på denna holme. "En som också vet och varit med"

■ Radiotips: "Radiokorrespondenterna" i P1, med repris på måndag 22.03. Lysande reportage från hela världen, värda varenda licenscent! Public service? Ja! 040-...

■ Danne, vilken av alla söta tjejer på casino menade du? H. Nyfiken

■ Varför tracka ner österbottningar? Jag tror att det är fler än mej som håller med om att Åland ska va glada att österbottningar kommer hit o jobbar åt er/oss. Skulle ålänningar åka upp till Österbotten skulle ni/dom bli ordentligt utskrattade. Ni skulle inte stanna länge i alla fall! 050-...

■ Ge ut lagtingsarbetet på entreprenad. Det måste gå att driftsprivatisera. Man blir så trött. 040-...

■ Hej, du lagtingsman som fick min röst i senaste val, du som höjde din egen lön. Får jag sända min MISE-faktura till dig för att betalas, min pension räcker inte till. "Har inga sopor"

■ Hmm. I fredagens ledare om rattfyllerilagen så står det: "hur rätten kan hävda att föraren inte orsakat fara undandrar sig utomståendes bedömning. Råkade ingen annan finnas på vägen just då?" Jag uppfattar det som tingsrättens ursäkt till en så lindrig dom. Och om ingen annan var på vägen hur åkte han/hon fast i så fall? Undrande

Dagens MMS-bild

■ Grattis Elsa på 4-årsdagen på lördag önskar mommo och Ralf.

NYANS ROS

...till chauffören på Taxi Klar för omtänksamhet utöver det vanliga. Från studerande Lisa!

” Om det går som många vill och provinsen blir självständig, hur skall man kunna bygga upp en nation utan känsla för det gemensamma?

ELLI FLEN I HUFVUDSTADSBLADET OM AVSAKNADEN AV TALKOANDA I KOSOVO.

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Bland folk

Harriet Tuominen

Fler ankor

Den finlandssvenska ankdammen skrev kollegan Ulf om härom dagen. Här blir det fler ankor, men av ett mer rikssvenskt slag. Om de ankorna är bättre eller sämre tar jag inte ställning till. Men de är definitivt dråpligare.

”Poliser tjänar extra om de skjuter på semestern”, påstår Sydsvenska Dagbladet. Det är visst litet vilda västern där väster om Ålands hav.

Gotlands Allehanda har upfunnit högt flygande kor: ”En ny schweizisk undersökning visar att kor som betar på flera tusen meters höjd ger nyttigare mjölk än de som går på marken.”

Så fick vi samtidigt besked på den brännande frågan om det växer gräs i himlen.

Litet mot det andliga går det också i Hufvudstadsbladets spalter: ”De ynglingar som välte gravstenar på Kervo begravningsplats ville i första hand väcka uppståndelse.”

Huruvida det lyckades och hur många som i så fall återuppstod får man inte veta.

Men det finns också sånt som man måste anstränga sig för att förstå. Så här skriver Dagens Nyheter: ”Han var änkling, bodde i en enklare stuga, innehade kolonilott, hade varit på tulpanresa till Holland med den avlidna frun och så en gång på Gran Canaria för att hon skulle få sova.”

Att hans liv inte hade varit enkelt, det förstår man. Att åka till Holland och titta på tulpaner med sin döda fru, det kan inte vara enkelt alls. Är man död så ser man ju så dåligt. Har jag förstått. Eller kan åtminstone tänka mig. Det där med Gran Canaria är lättare att förstå, maken hör också till dem som snarkar. Men i vårt fall räcker det med att han åker till Helsingfors.

Sen kan man förstås undra om hon var död först och ville sova sen. Och om hon i så fall hörde till dem som killarna i Kervo fick att återuppstå.

Ta den här, från Nya Ludvika Tidning: ”Vad sjöfarten beträffar påpekar Lars Nilsson, sakkunnig på kommunikationsdepartementet, att den har den fördelen framför järnvägen att den kan trafikera vattnet.” Fråga mig inte varför, men jag tror det är uttalanden av det slaget som får folk att uttala ordet ”byråkrat” med en anstrykning av förakt. Eller åtminstone inte stor respekt. Men tänk om det är journalisten som har skrivit fel i misstag.

Följande av en journalist på Falu-Kuriren måste däremot vara mycket medvetet skrivet: ”Solen går upp i Dalarna i dag. Den går ner. I morgon går den upp och ner.”

Och Uppsala Nya Tidning har varit på besök i ett åldringshem, kanhända? ”Nu har vi tigit och bitit ihop tänderna i byxfickorna länge nog.”

På www.gronkoping.nu finns det mer! Och den som brukar lyssna på Rapport har kanske hört den här:

”Temperaturen är mycket över det normala, är det vanligt så här års, Lage?”

Den som har haft mest sex vinner.

Den som har haft sex med flest vinner. Den som har haft mest sex med flest på olika sätt vinner.

Eller den som vågar säga att han eller hon inte har lust vinner.

Fan inte lätt att vara ung i dag.

Hjälper.
Sex är farligt.
Använd kondom.

Kompissex, gruppsex, festsex, och fyllesex. Sex utövas så ofta i så många olika former att svenskan utvecklat epitet framför ordet för att definiera det. Det enda som saknas är ordet ”äktenskapssex”, vilket i sig endera är ironiskt eller också beror på att det fortfarande är norm.

Enligt DN är det status både för tjejer och killar att ha mycket sex och många olika sexpartners. En tjej stämplas inte lika lätt som för några år sedan som hora då hon har sex med fler killar. Ett steg för jämlikheten, kan man tycka.

Det är fram för allt ungdomar som har, hur skall man formulera det, utvecklat sexbegreppet.

Fördelarna är att fördomarna minskat. Få ungdomar höjer i dag på ögonbrynen över att någon är homosexuell och det har blivit enklare att leva ut sin sexualitet. Toleransen har ökat.

Nackdelarna är att samtidigt som allt fler har mer sex med fler, ökar både könssjukdomarna och sexualbrotten.

DN publicerar den här veckan en stor artikelserie med utgångspunkt i att ungas sexualbrott ökar.

År 1997 fanns 844 personer misstänkta för sexualbrott i Sverige. 96 av dem, det vill säga elva procent, var 15-20 år. Nio år senare är ökningen markant. År 2006 fanns 2038 misstänkta för sexualbrott. Hela 403 av de misstänkta, det vill säga 20 procent, var 15-20 år.

DN:s artikelserie berättar man om 15, 16-åriga tjejer som blivit våldtagna och 15, 16-åriga killar som har våldtagit. De strular, har ofta sex med varandra under fester och när någon plötsligt inte vill uppfattas inte nej. Gränserna blir så lösa att det är svårt för en 15-åring att sätta gränser och kanske ännu svårare för den andra 15-åringen att förhålla sig till gränssättningen.

Statistik från svenska Smittskyddsinstitutet visar att det under det första halvåret 2007 rapporterades 252 fall av hiv. Det är det högsta antalet anmälda per halvår sedan rapporteringen startade för 20 år sedan.

Klamydiainfektionerna ökade med 52 procent under första halvåret 2007. Syfilis ökade med 75 procent år 2007 i jämförelse med året innan.

Ärligt talat. Hippieåren som förespråkade fri kärlek är en västanfläkt mot 2008 års kopulerande.

Hippisarna hade åtminstone en tanke bakom den fria kärleken. Det var kärlek istället för krig och en reaktion mot den stränga sexualuppfostran som ungdomarna då växte upp med. Nu är det bara gränslöst. Sex för att man kan.

Det är farligt att ha sex. Har man sex kan man drabbas av livsfarliga sjukdomar, infektioner som leder till barnlöshet och oönskade graviditeter. Sex kräver fram för allt ansvarsstagande. Det är möjligt att en 15-åringar inte

har ansvarskänsla i lika hög grad som de har sex.

Skolorna drar ner på sexualundervisningen och kondomkampanjerna som syntes då hiv var något alla pratade om har minskat. Sex finns överallt, men ingenstans pratades det om ansvar och konsekvenser.

Det är svårt att inte moralisera.

Kanske är det just det som gör frågan om ungas sexvanor i kombination med ökade könssjukdomar och ökade sexualbrott så svårt att komma åt.

Det är svårt att inte moralisera men det är också svårt att moralisera. Vem skall man angripa och vad skall man skylla på?

Var finns mellantinget mellan avhållsamhet och ansvar?

Det är urgammalt tänkande att sex skall ha med kärlek att göra. Å andra sidan förstår var och en att sex som har att göra med könssjukdomar, våld och oförmåga att sätta gränser inte är bra sex.

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2006:

7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS

eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration:

fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten

tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga

tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl

8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman

tfn (018) 528 441

nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Ulf Weman

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds

tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Maj-Len Lindholm

tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström

tfn (018) 528 478

sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print AB,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2008

Fortlöpande helår..... 179 €

halvår..... 95 €

kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag Efter text & mindre annonser Annonser större än 600 mm Färgannonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Lörd tor kl 14 tor kl 12 tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.

© lantmaterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 5) → 07.00/08.00 5) → 13.35 13.45 3) → 19.15/20.15 4) → 00.45 L	ÅBO M:HAMN 02.45 → 09.30/17.00 → 23.45 13.45 5) → 18.15/19.15 → 02.40 L 00.50 L 1) → 06.10/07.10 2) → 13.35	M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15
--	---	---------------------------------------

M:HAMN 04.25 → 09.30/17.00 → 23.45 13.45 5) → 18.15/19.15 → 02.40 L 00.50 L 1) → 06.10/07.10 2) → 13.35	STOCKHOLM M:HAMN 09.30/17.00 → 23.45 18.15/19.15 → 02.40 L 06.10/07.10 2) → 13.35	M:HAMN 09.30/17.00 → 23.45 18.15/19.15 → 02.40 L 06.10/07.10 2) → 13.35
--	---	--

SILJA LINE
www.siljaline.fi
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 (1,64€/besvarat samtal+alltid lns/msa)

- 25.1, 7.2, 10.2, 14.2 avg 00.35 L ank Kapellskärs 06.00!
26.1, 27.1, 8.2, 11.2 charter. Ring för mera info vid charter
- 26.1, 27.1, 8.2, 11.2 charter
- 25.1, 7.2, 10.2, 14.2 avg 11.50 L!
- 26.1, 27.1 avg 11.00! 8.2, 11.2, 15.2 charter
- 25.1, 26.1, 7.2, 10.2, 14.2 charter
- 15.2 charter

TALLINK
Sthlm - Mariehamn - Tallinn
18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00
Torggatan 14 • www.tallinksilja.fi • tel 16 711 el.
06001 74552 (1,64 € / besvarat samtal + alltid lns/msa).
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN 7.1 - 16.3 2008

	MARIEHAMN	KAPPELLSKÄR	KAPPELLSKÄR	MARIEHAMN
Må-lö	08.00	09.30	12.00	15.30
Må-lö	16.00	17.30	19.00 1)	22.30 1)
Sönd	13.00	14.30	15.00	18.30
Sönd	19.00	20.15	20.30	00.05

1) Lördagar under perioden 18.1-16.3-08 avgång kl 19.30 och ankomst kl 23.00
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskärs-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen			ÅLAND-FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30		23.45 M		10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45		01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45		04.25 M	17.30	
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				

2) Reservation för charteravgång, kontakta vår resebutik för info. Cinderella på dock 20-25. 1-08.

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Söndagskryssa!
Söndagen 20 januari uppträder **Susanne Alfvengren** ombord på m/s Eckerö under 15.00- och 18.30-turerna. Åk på en mysig söndagskryssning med högklassig underhållning!
Varför inte passa på att samtidigt testa vår nya å la carte-meny? Boka gärna plats på förhand.
Turlista t.o.m. 24/4 2008 (lokala tider)
Från Eckerö
Alla dagar 13.30 och 18.30, fre-mån även 08.30.
Från Grisslehamn
Alla dagar 10.00 och 15.00, tors-sön även 20.00.
Ej trafik 3-16/3

Torggatan 2, 22100 Mariehamn. Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN

BIRKA PARADISE
Alla dagar M:hamn 10.00 → Sto 15.45
Månd-onsd 18.00 → Sto 02.00
Torsd-sönd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

Ring och **TIPSA!**
23 444
DYGNET RUNT

Nya Åland

VILKET FÖRETAG brukar annonsera på denna plats? *Maila eller skicka per post ditt svar till företaget före den 18 januari så är du med i utlottningen av biljetter till Lions Dansgala den 2 februari!*

LÖRDAG 19 JANUARI 2008

dagens ålänning | **vädret** | **dagens rätt**

”Jag ska till Sommarängen”

Mitt i den åländska vardagen, en dag i januari, träffar vi **Regina Österlund** på skärgårdsfärjan Skiftet på väg mot Kökar och serviceboendet Sommarängen. Hon arbetar som demensrådgivare och ska hålla en temadag för personalen om hur man bäst kan bemöta personer med demens. På färjan passar hon på att förbereda sig.
- Det var länge sedan jag var på Kökar, säger hon.
Både forskningen och den rent mänskliga instinkten säger oss att vi inte ska tillrättvisa de dementa, sammanfattar hon och ger ett exempel.
- Man ska leva med den gamla. Låt säga att man ser ett bröllopsfoto tillsammans och den dementa börjar prata om mamma och pappa. Då kan man undvika att säga ”men de är ju döda nu” och istället prata om den fina brudklänningen och annat som är välbekant och ger trygghet. Småningom kommer den gamla kanske själv fram till att mamma och pappa inte finns kvar i livet.

Mot Kökar. Demensrådgivare Regina Österlund, boende i Geta, är på väg till Kökar för att hålla en temadag om demens. Här lägger färjan ut från Sottunga. Foto: ERKKI SANTAMALA

- Att umgås med dementa tar tid. Man måste kunna ta det lugnt och bjuda på sig själv.
Vad gör du på fritiden?
- Umgås med familjen och pysslar i hemmet. Vi vårdar skogen tillsammans också.
Var bor du?
- Jag bor i Geta Finnö. Jag pendlar åtta mil varje dag och brukar säga att jag mest bara sover i Geta.
Vem vill du hälsa till?
- Oj, till många. Jag hälsar till mina föräldrar **Birdie** och **Edvin Jansson**, till min syster **Rita Sahlin**, min man **Jan-Erik** och våra pojkar **John** och **Simon**.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax

Lördag
Stockholm +4/+1, 4,6m, +5/+4, 6,1m
Åbo +3/+2, 2,1m, +4/+3, 0,4m

Söndag
Stockholm +3/+2, 1,3m, +3/+2, 1,3m
Åbo +2/+0, 0,4m

Måndag
Stockholm +3/-2, 1,3m
Åbo +2/-1, 1,3m

I går kl 14
Jomala +4, Åbo +2, Helsingfors +3, Stockholm +4

Max/min temp. 11.1 - 18.1. klo 8
Jomala +5,8 11.1. +0,5 14.1.
Åbo +5,3 17.1. -1,6 14.1.
H:fors +4,6 11.1. +0,4 14.1.

För ett år sedan
Jomala -, Åbo -2, Helsingfors -1

Utomlands i går
Köpenhamn +6 Paris 10
Oslo +2 Wien +9
Bryssel +9 Madrid +7
Berlin +7 Rom 13
Moskva -1 Aten 16
London 11 Las Palmas 20

Solen i dag
Mariehamn 9:23 16:18
Helsingfors 9:03 15:57
Stockholm 8:25 15:31

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Biff med grönsaker
(2 portioner)
2 färdiga biffar av kalkon, kyckling eller nöt
Hetta upp biffarna i 175 graders ugn eller stek i panna.
Till såsen: Rör ihop 75 g lätt crème fraiche, 1 msk chilisås, salt, peppar
1 påse blandade grönsaker, djupfrysta, får marinera i 0,5 dl valfri salladsdressing
Fräs 300 g fryst vitlökspotatis i 2 msk olja på svag värme. Vänd då och då. Stek tills potatisen är mjuk och har vacker färg. Servera biffarna med grönsaker och vitlökspotatis.

TIPSA 0457-313-4444 | **MESSA 0457-323-4444** | **RING 018-23444**

Kom och prova mineralkosmetik!
Bli sminkad av make-up artist från **YOUNGBLOOD**
25-26.01
Boka tid!
R-M
PARFYM
Torggatan 10, tel. 018 12 790
Öppet: vard. 10-17, lörd. 10-14

Beg. båtar till vinterpriser
Yamarin 5210 Yamaha F100-04 **16 000,-**
Lami 425 Yamaha 20 **4 000,-**
Buster S. Suzuki 20 **4 500,-**
KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

Ålands landskapsregering
• Barnombudsmannen på Åland Tel. 25 254 www.bom.ax
• Barnens Hjälptelefon Tel. 25 520 (lokalsamtalsavgift)
• Bris-mejlen www.bris.se
• Bris Vuxentelefon - om barn Tel 0046-77-150 5050
BRIS
BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET

BACON INVEST
Inlämning av **KÖTT** för rökning
tors. 24.1 kl. 17-19
Köttet bör vara absolut tinat. Respektera tiden!
JOHAN LINDQVIST HELLESBY
0400 721 572

Badrum & Kök
TEMA I NYA ÅLAND
tisdagen den 29 januari
Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444 eller e-post annons@nyan.ax
Nya Åland
☆☆☆

14-18 år? Vi finns till för dig också! Många av dina jämnåriga tar kontakt med oss. Helt anonymt, numret syns ej på telefonräkningen. Det kan vara till stor hjälp att sätta ord på det man känner och tycker. Du kan också mejla till BRIS.
Bris-mejlen www.bris.se
BRIS
BARNENS RÄTT I SAMHÄLLET
Ålands landskapsregering

Vi fortsätter ut-försäljningen av julvaror
-50% till -90%
hela januari
Du är hjärtligt välkommen till **EL SHADDAJ**
Norra Esplanadgatan 4, tel 19 077

